

Verslag

**van de vergadering van
provinciale staten van Drenthe**

---

gehouden op 31 januari 2007

INHOUD

Opening	4
Mededelingen	4
Ingekomen stukken	4
Vaststelling van de agenda	4
Vaststelling verslag	5
Mondelinge vragen	5
Benoeming commissielid, niet zijnde lid van provinciale staten	5
Statenstuk 2006-269; Huis van de Drentse Taal	5
Statenstuk 2007-271; Aanleg recreatieve vaarverbinding Erica-Ter Apel	11
<i>Amendement A1</i> : verworpen	16
Statenstuk 2007-273; Allocatie vrijgespeelde middelen N34	21
Statenstuk 2007-272; Provinciale bijdrage verdubbeling N33	23
Moties, vreemd aan de orde van de vergadering	24
<i>Motie M1</i> : ingetrokken	24
<i>Motie M2</i> : aangenomen	29
Sluiting	35
Toezegging	36

PROVINCIALE STATEN VAN DRENTHE

Verslag van de vergadering van provinciale staten van Drenthe, gehouden op 31 januari 2007 in het provinciehuis te Assen.

Tegenwoordig zijn:

A.L. ter Beek, Commissaris van de Koningin, voorzitter

de leden (43 in getal):

H. Baas (ChristenUnie)
H. Beerda (PvdA)
A. Boer (PvdA)
W.A.R. Boer (PvdA)
N.B. Bossina (VVD)
A.H.J. Dohle (VVD)
mevrouw W.G. Goudriaan-Visser (PvdA)
A. Haar (D66)
Ch.C. de Haas (OPD)
J. Haikens (VVD)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
E. Hemsteede (PvdA)
H. Holman (CDA)
H.R. Hornstra (PvdA)
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)
H.G. Idema (PvdA)
B. Janssen (CDA)
S. de Jong (CDA)
mevrouw M.J. Kaal (CDA)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
J. Langenkamp (GroenLinks)
A. Lanting (ALD)
H.P.K.M. Looman (PvdA)
mevrouw W.L.M. Mastwijk-Beekhuizen (CDA)
mevrouw A.H. Mulder (CDA)
E. Olij (PvdA)
J. Oving (CDA)
mevrouw J.M. Pannekoek-van Toor (VVD)
A.G.H. Peters (CDA)
H. van de Pol (CDA)
R.E. Pot (PvdA)
G. Roeles (VVD)
E.A. Rougoor (PvdA)
J. Slagter (PvdA)
J.P. Sluiter (D66)
mevrouw G.H. Smith-Bults (GroenLinks)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)
M.P. Turksma (PvdA)
E.R. Veenstra (PvdA)
mevrouw S. van der Vijver-Geitz (PvdA)

A. Wendt (ChristenUnie)
Th.J. Wijbenga (CDA)
H. Zomer (CDA)

mevrouw I.M. Rozema, griffier der staten van Drenthe

Voorts aanwezig:

mevrouw A. Edelenbosch (gedeputeerde)
mevrouw A. Haarsma (gedeputeerde)
mevrouw T. Klip-Martin (gedeputeerde)
S.B. Swierstra (gedeputeerde)
H. Weggemans (gedeputeerde)

Met kennisgeving afwezig:

L. Bomhof (VVD)
G.A.W. Fonk (ALD)
A. Huizing (PvdA)
C.D. de Jong (Fractie de Jong)
K. Jonker (CDA)
C.H. Kloos (Drents Belang)
K.H. Smidt (VVD)
J. Zweens (PvdA)

A. Opening

De VOORZITTER: Ik open de vergadering van provinciale staten (PS) (14.03 uur) en heet u allen van harte welkom.

Het is niet mijn gewoonte om bezoekers op de publieke tribune apart welkom te heten, maar ik wil dat vandaag toch doen. Wij hebben gasten op bezoek, die na een bezoek aan mijn werkkamer inmiddels ook mijn vriendinnen en vrienden zijn geworden. Het betreft de docent en leerlingen van klas 1 van de opleiding Openbaar Bestuur van het Alfa-college in Hoogeveen. Zij zitten met anderen op de publieke tribune en ook voor hen, als onze gasten, nog een keer: welkom hier.

B. Mededelingen

De VOORZITTER: Ik deel mee dat bericht van verhindering tot het bijwonen van deze vergadering is ontvangen van de heren Fonk, Huizing, Jonker, Kloos, Zweens, C.D. de Jong, Smidt en Bomhof.

C. Ingekomen stukken

De VOORZITTER: Ik stel de staten voor de ingekomen stukken A.1 tot en met A.3 en B.1 tot en met B.11 conform de voorgestelde behandeling af te doen.

Daartoe wordt besloten.

D. Vaststelling van de agenda

De VOORZITTER: Ik deel mee dat van de zijde van de staten een tweetal voorstellen is gedaan ter aanvulling van de agenda.

De heer De Haas van de fractie van de OPD heeft verzocht een motie, vreemd aan de orde van de vergadering, te mogen indienen over de ziekte van Lyme.

De heer Hornstra van de fractie van de PvdA heeft verzocht een motie, vreemd aan de orde van de vergadering, te mogen indienen over de plannen van Essent Milieu Wijster met betrekking tot de afvalverbrandingscapaciteit.

Ik stel de staten voor deze twee verzoeken te honoreren en op deze nog in te dienen moties te behandelen na agendapunt H.4.

Daartoe wordt besloten.

De VOORZITTER: Ik constateer dat hiermee de agenda is vastgesteld.

E. Vaststelling verslag van de vergadering van 15 november 2006

Het verslag wordt conform het ontwerp vastgesteld.

F. Mondelinge vragen

De VOORZITTER: Ik deel mee dat geen mondelinge vragen zijn aangemeld.

G. Benoeming commissielid, niet zijnde lid van provinciale staten

De VOORZITTER: De fractievoorzitter van GroenLinks heeft meegedeeld de heer K. Kuipers voor te dragen voor benoeming in de Statencommissie Omgevingsbeleid als commissielid, niet zijnde statenlid, dit ter vervanging van de heer Wassink.

Ik stel de staten voor overeenkomstig dit voorstel te besluiten.

Daartoe wordt besloten.

H. Voorstellen

1. Het voorstel van gedeputeerde staten van 16 november 2006, kenmerk 46/5.13/2006012851, Huis van de Drentse Taal

(statenstuk 2006-269)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de vergadering van de Statencommissie Cultuur en Welzijn van 29 november 2006.

De heer IDEMA: Mijnheer de voorzitter. Voor ons ligt statenstuk 2006-269, Huis van de Drentse taal. Het voorstel is in de Statencommissie CW uitvoerig besproken, maar ik wil toch nog even een korte opsomming van de feiten geven en dan ditmaal in het Nederlands.

Ik wil dan beginnen met de historie.

In 2001 is bij het in het leven roepen van de Stichting Drentse Taal gezegd dat het oude budget voorlopig het uitgangspunt zou zijn.

In 2002 is dit door toenmalig gedeputeerde Brink nogmaals verwoord.

In 2003 wijst gedeputeerde Schaap een nieuw verzoek tot subsidieverhoging af.

In 2005 is de nieuwe cultuurnota in de maak, inclusief de bijbehorende inspraak. De PvdA ging, evenals alle andere fracties, toen nog niet akkoord met het voorstel om de taalorganisaties te korten door middel van het welbekende fenomeen "stimulerende marktkorting". De fractie van de PvdA wilde deze club een verzekerde plek geven in het veld. Er was sprake van een bedrag van € 20.000,- meer in plaats van minder, dit om het belang van de Drentse taal te onderstrepen.

Dit werd vervolgens in de statenvergadering van 23 maart 2005 - ik citeer nu mijn collega Bert Hemsteede - "een substantiële samengaanspremie genoemd". Het Drentse Boek heeft toen aangegeven te willen samenwerken indien samenwerking met de andere instellingen tot een meerwaarde zou leiden.

Al in 2005 heeft de PvdA kenbaar gemaakt structureel meer geld te willen geven indien er goede plannen liggen. Meer inhoud is meer geld.

Wij dragen de Drentse taal een bijzonder warm hart toe en zijn ook niet te beroerd om onze nek daarvoor uit te steken.

Wat wij dus niet willen, is dat op de streektaal wordt gekort. Integendeel. Wij willen zelfs meer geld vrijmaken dan het bedrag van € 194.700,- dat in het rapport van de heer Westenbrink "Huis van de Taol: Een sprong voorwaarts" is genoemd. Maar dan moet er wel een verhaal liggen dat de kunst van het combineren nog beter laat zien.

De PvdA is van mening dat het alleen maar uitvoeren van het nu voorliggende plan een te smalle en daardoor te dure basis is. Wat ons betreft mag het beginnen met het Huis van de Taol als dit huis uiteindelijk maar aan meer partijen onderdak biedt. Wij denken daarbij nadrukkelijk aan muziek en toneel. Drentse muziek en Drents toneel, natuurlijk, want het Drents is meer dan taal alleen.

Wij kiezen dus voor een bredere opzet. Meer inhoud is meer geld en meer combineren leidt tot meer kunst.

Voorzitter. De PvdA weet dat de organisaties in eerste instantie niet erg gelukkig waren met haar inbreng tijdens de commissievergadering, ondanks het feit dat de fractie in het vooroverleg met de vertegenwoordigers hierop positieve respons had gekregen. Nu was de mening dat wij een bestaand proces zouden openbreken. Die kritiek vinden wij onterecht. Wij willen het huidige proces helemaal niet openbreken en zeer zeker niet alles nog eens dunnetjes overdoen. Wij willen een huis bouwen dat meer ruimte heeft dan alleen voor de huidige drie organisaties, een huis op de groei en met een stevig fundament. Een groei die vooral vanuit alle clubs die het Drents aan het hart gaan wordt vormgegeven. Het huis mag wat ons betreft beginnen met het voorstel Westenbrink en Weggemans, maar voor ons moet dat het begin zijn.

En hoe willen wij dat bereiken? Wij gaan open gesprekken aan met de taal- en cultuurorganisaties die het Drents en de Drentse cultuur een warm hart toedragen. Hiervoor zijn al enkele afspraken gemaakt. Wij willen met de spelers in het veld praten over een mogelijk groeiscenario.

Tijdens de commissievergadering hebben wij vermeld dat onze insteek mede geïnspireerd is door het Limburgse Huis van de Kunsten, maar dat is wel erg breed van opzet en dat hebben wij ons ook gerealiseerd. Maar inspiratie betekent niet klakkeloos alles overnemen. In Drenthe is er immers al veel goed geregeld op het terrein van kunst en cultuur en wij willen dus geen kopie van het Limburgse huis, zoals de gedeputeerde ons in de schoenen schoof. Wij willen een Drents huis, waarin het aangenaam vertoeven is.

Mevrouw Pannekoek van de fractie van de VVD kwam met het idee om als commissie een bezoek te brengen aan het Limburgse huis. Dat is een prima voorstel en wat ons betreft gaat de Statencommissie CW op pad. Dat bezoek kan dan gecombineerd worden met een bezoek aan Gelderland, waar het allemaal weer anders is geregeld.

Voor ons hoeft er niet in april of mei 2007 al een verhaal te liggen voor 2008; dat mag ook in het najaar. En als er dan een verhaal ligt dat de door ons genoemde groei mogelijk maakt, dan mag dat nieuwe huis rekenen op onze steun, ook in financiële zin. Meer inhoud is immers meer geld.

Voorzitter. Wij gaan akkoord het voor 2007 gevraagde bedrag van € 95.000,-; dit bedrag is trouwens ook al meegenomen in de 2e begrotingswijziging. Ook is de PvdA bereid voor de jaren daarna een hoger bedrag beschikbaar te stellen. Wij kunnen dus ook leven met het statenvoorstel, zij het dat wij de datum van het in te leveren plan niet willen bepalen tot het voorjaar maar tot het najaar. Wij zullen zelf met een voorstel komen waarin wij duidelijk maken welke inhoud en vorm wij voorstaan voor een Drents huis. Dat voorstel zullen wij zowel aan de organisaties als aan de nieuwe staten voorleggen. Wij willen zorgvuldig met alle instellingen omgaan, want de inwoners van Drenthe mogen ons op een ding aanspreken en dat is zorgvuldigheid en dat geldt zeer zeker als het om ons mooie Drents gaat.

De VOORZITTER: Ik wens u van harte geluk met uw maagdelijke toespraak, oftewel uw maidenspeech.

De heer SLUITER: Voorzitter. Vindt u het goed dat ik de heer Idema nu, na zijn maidenspeech, iets vraag?

De VOORZITTER: Ga uw gang.

De heer SLUITER: Voorzitter. De PvdA loopt hard van stapel door te zeggen nu akkoord te gaan met het voorgestelde bedrag voor het Huis van de Taal maar nog voor dat huis gestalte en body heeft gekregen alweer een slag voorwaarts te maken en aan te dringen op een soort van huis voor de Drentse cultuur. Wij weten hoeveel moeite het heeft gekost om de taalorganisaties bij elkaar en tot samenwerking te brengen en wat drijft de PvdA om daar nu al weer een stuk onrust in te brengen en niet eerst eens even die taalorganisaties de gelegenheid te geven om in te vullen wat wij van ze vragen?

De heer IDEMA: Er zijn nu al geluiden vanuit het veld met name op het gebied van muziek, wij hebben die in de commissievergadering ook al genoemd. Wij hebben binnenkort een gesprek met de Drentse muziekmaatschappij, want die komt binnenkort ook met een aanvraag. En - vergeef mij even de woordspeling, maar ik kom zelf uit de bouwwereld - als je een huis wilt bouwen en je bent van plan om te zijner tijd er een garage aan toe te voegen, alleen je hebt daarvoor het geld nog niet dan moet je wel meteen het fundament daarvoor aanbrengen, waarmee het later veel simpeler wordt om die garage erop te zetten.

De heer SLUITER: Het gaat niet om de garage maar om de inhoud ervan. Door op deze manier die slag vooruit nu al te maken, ben ik bang dat de zaak geen dienst wordt bewezen en dat vorming en inhoud van het Huis van de Taal alleen maar moeilijker zal worden. Met deze handelwijze vraagt de PvdA alleen maar om weerstand.

De heer IDEMA: Wij denken van niet. Want hoe willen wij dit bereiken? Wij gaan open gesprekken aan met de taalorganisaties. Dus wij zijn wat dat betreft erg proactief. In 2002-2003 is ook gezegd dat wanneer iemand wat wil, alle organisaties proactief moeten reageren: zij moeten bekijken welke subsidiestromen aangeboord kunnen worden. Wij draaien het om: wij gaan naar de taalorganisaties toe. Wij gaan geen dingen doen die andere mensen niet willen, alleen, wij proberen natuurlijk wel mensen te overtuigen van de dingen die wij graag willen. Maar wij zullen de organisaties niets door de strot duwen. Vandaar die open gesprekken.

De VOORZITTER: Dan wens ik de heer Idema nu nog geluk met zijn eerste interruptiedebat.

De heer ZOMER: Mijnheer de voorzitter. In de commissievergadering van enkele weken geleden hebben wij gehoord hoe de collega-fracties denken over het voorstel met betrekking tot het Huis van de Drentse Taal. Het was allemaal heel helder.

Wij hebben dit voorstel daarna nog weer in de fractie besproken en de uitkomst van die bespreking was "beter een half ei dan een lege dop".

Wij zullen dus onze steun aan dit voorstel geven. Daarbij gaan wij ervan uit dat het Huis van de Drentse Taal het bedrag van € 95.000,- binnen de doelstelling van het huis naar eigen inzicht kan gebruiken. Er moet dus geen sprake zijn van een nader door de provincie gesteld doel, bijvoorbeeld voor een gebouw of een functionaris X of Y.

Gedeputeerde Weggemans deed mijns inziens die toezegging al in de commissievergadering, maar, helaas, hoorde ik van de taalinstellingen toch weer dat er wellicht specifieke doelen worden geformuleerd in de subsidiebeschikking. Ik hoor graag nog weer eens klip en klaar van de heer Weggemans dat het Huis van de Drentse Taal het bedrag naar eigen inzicht kan besteden in aanloop naar de definitieve vorm en grootte van dit huis.

De heer BEERDA: Ik begrijp de strekking wel van de opmerking dat niet tot op elke duizend euro vastgelegd moet worden waaraan het huis het geld mag besteden, maar de provincie heeft toch ook de systematiek dat als zij ergens geld aan geeft, zij voor de besteding een aantal doelen formuleert en dat de instelling daarop vervolgens wordt afgerekend? Dat is toch niet verkeerd?

De heer ZOMER: Wij zitten natuurlijk in een overgangperiode, want het Huis van de Drentse Taal moet nog verder uitgebouwd worden. Daarvoor moeten verschillende dingen geregeld worden. Wij willen daarom graag dat de mensen die met het Huis van de Drentse Taal aan de gang gaan, het vertrouwen krijgen om het bedrag zo goed mogelijk in te zetten om daarmee een optimaal resultaat te behalen. Dan lijkt het mij wat bevoogdend om te zeggen dat zij precies dit of dat moeten doen. Wij hebben het vertrouwen dat die mensen het geld goed inzetten.

Wij willen dus voorlopig toe naar een huis voor de taal zoals dat beschreven is in het rapport "Huis van de Taal: Een sprong voorwaarts" en dat het daarna nog eens wordt uitgebouwd wordt, prima, maar laten wij eerst voor zorgen dat het Huis van de Drentse Taal op die basis gerealiseerd wordt.

Wij doen dit omdat wij de streektaal Drents als levende taal willen behouden. Wij zien die streektaal niet als een cultuurhistorisch monument.

In ons verkiezingsprogramma voor de komende statenperiode hebben wij daarover ook duidelijke dingen opgeschreven.

Gaan we straks met een tevreden gevoel naar huis? Het antwoord op die vraag is "neen". Het Huis van de Drentse Taal had op dit moment meer verdiend. Er is met de fusiepartners een traject bewandeld onder de regie van de provincie. Er was bij de fusiepartners én de provincie draagvlak en overeenstemming, althans zo leek het. Er zijn heel duidelijke verwachtingen gewekt, maar die worden vooralsnog niet door de provincie bewaarheid.

De heer BEERDA: De heer Zomer zegt dat er heel duidelijke verwachtingen zijn gewekt en daarmee suggereert hij dat dit door de staten is gedaan. Ik kan die verwachtingen niet hoger inschatten dan het hoogste bedrag dat destijds, en naar ik meen door D66, is genoemd, namelijk € 50.000,--. Het Huis van de Drentse Taal krijgt nu € 95.000,-- en in zo'n geval zou ik niet ontevreden zijn.

De heer ZOMER: Voorzitter. De provincie claimt altijd de regisserende rol. In dit geval heeft een lid van het college de rol van regisseur gespeeld in het fusieproces. Er is overeenstemming bereikt met de fusiepartners, er is een bedrijfsplan gemaakt en dat bedrijfsplan is vertaald in geld. Daarmee zijn duidelijke verwachtingen bij de streektaalorganisaties gewekt. Dan kan ik mij voorstellen dat die organisaties over het nu voorliggende voorstel teleurgesteld zijn.

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2007 en tijdens de algemene beschouwingen kunnen statenfracties bouwstenen aandragen voor de Begroting 2008. Alle statenfracties hebben in de commissievergadering het belang van de streektaal benadrukt, alleen de fractie van de ALD maakte een voorbehoud en hield de hand op de knip. Wij hopen dat de staten bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2007 daadwerkelijk hun steun verlenen.

De heer ROELES: Mijnheer de voorzitter. In de afgelopen commissievergadering heb ik namens mijn fractie voorgesteld van dit statenstuk een hamerstuk te maken. Dat was ietwat naïef gedacht, want het is dit zeker niet geworden, al zijn wij blij dat het voorliggende voorstel zeker de steun van de staten zal krijgen.

Ik ben ook blij dat de heer Zomer op zijn schreden is teruggekeerd en het voorstel volledig steunt. Ook hier geldt het "beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald".

Voorzitter. De fractie van de VVD is blij dat de Stichting Drentse Taal, de Stichting Het Drentse Boek en de Stichting uitgaaf Oeze Volk met hun drieën besloten hebben om als één stichting verder te gaan. Het vergt nogal wat om drie organisaties met een eigen identiteit, maar natuurlijk wel het Drents als uitgangspunt, die alle met veel vrijwilligers werken, samen te laten gaan in een nieuwe stichting. Wij zijn ervan overtuigd dat het lukt. Wij hebben gesproken met de nieuwe organisatie. De nieuwe organisatie is

ook wel enigszins blij met het bedrag van € 95.000,-- voor het jaar 2007. Wij zijn er dan ook helemaal klaar mee.

(Voorzitter: de heer Looman.)

Wanneer de stichting voor 2008 met een nieuw beleidsplan komt, waarin alle doelstellingen duidelijk zijn onderbouwd, dan weten wij dat daar ook middelen bij horen. Wanneer dat nieuwe beleidsplan bij de Begroting 2008 voorligt, zal de VVD dat welwillend bekijken. De nieuwe staten hebben natuurlijk alle vrijheid van handelen, maar ik ben ervan overtuigd dat ook de nieuwe fractie van de VVD dan bereid is middelen beschikbaar te stellen.

De heer BEERDA: Is ook de fractie van de VVD van mening dat het vroeg genoeg is wanneer dit beleidsplan in het najaar verschijnt?

De heer ROELES: Dat is laat genoeg. Wij hebben aanvankelijk gemeld het heel plezierig te vinden dit beleidsplan al bij de Voorjaarsnota 2007 te kunnen behandelen. De nieuwe stichting heeft laten weten dat het dan haastwerk wordt en dat haastwerk wel eens kan betekenen dat de kwaliteit minder is en dat het ook haar daarom veel beter past wanneer het bij de begrotingsbehandeling voorligt. Mijn fractie heeft daar begrip voor en vandaar dat wij zeggen dat het plan in het najaar gepresenteerd mag worden, waarna de staten er bij de begrotingsbehandeling over kunnen besluiten.

De heer ZOMER: De staten stellen alleen maar geld beschikbaar via de begroting en de subsidieverlening is een zaak van het college. Is het daarom niet verstandig wanneer de staten bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2007 al tegen het college zeggen te verwachten dat op de Begroting 2008 een X-bedrag voor deze stichting staat, waarmee het al in de conceptbegroting kan worden meegenomen?

De heer ROELES: Dat vinden wij nog niet nodig, maar de heer Zomer mag op dit punt gerust eigen activiteiten ontplooiën.

Voorzitter. De fractie van de VVD heeft voldoende vertrouwen in de nieuwe organisatie en is er dan ook van overtuigd dat zij met het bedrag van € 95.000,-- op een uitstekende manier zal omgaan. Wij rekenen erop dat er voor de jaren hierna een goed beleidsplan komt. De VVD zal dat plan dan zeer welwillend bekijken.

Mevrouw SMITH: Mijnheer de voorzitter. In de nota De kunst van het combineren 2005-2008 was sprake van een stimulerende marktkorting van € 20.000,-- bij deze fusie. Dat was volgens ons naast het doel van bundeling, samenwerking en efficiency een pure bezuiniging.

Wij zien nu dat het zo niet werkt. Een fusie is niet altijd goedkoper en het is logisch dat de drie partijen nu proberen er zoveel mogelijk uit te slepen en ook meer personeel willen hebben.

Maar volgens ons zou een redacteur eerst ook best betaald kunnen worden uit de opbrengst van de commerciële activiteiten van de Stichting Het Drentse Boek.

Op zich zijn wij voor een goed werkend Huus van de Taol, met een krachtig personeelsbestand, maar er is ook een financiële keuze. En als wij nu zien dat er de komende statenperiode in de sector welzijn € 6 miljoen minder te besteden zal zijn, dan is het voor ons de vraag of het Huus van de Taol de gevraagde € 195.000,-- subsidie moet krijgen. Wij willen hierover nu geen beslissing nemen, dat laten wij aan de nieuwe staten over.

Ik heb dan nog niet gesproken over de huisvestingskosten en alles wat daarmee samenhangt, want die zijn ook nog niet allemaal begroot terwijl het met elkaar om een groot bedrag kan gaan.

GroenLinks ziet wel graag dat het Huis van de Drentse Taal een plek krijgt in het erfgoedkwartier in Assen. Misschien heeft de gemeente Assen hier ook wel geld voor over. We geven de suggestie maar mee.

De bespreking in PS is verlaat, dus wij kunnen ons net als de andere fracties dan ook voorstellen dat de nieuwe organisatie voor het indienen van het meerjarenplan en de bijbehorende begroting enkele maanden uitstel krijgt. Onze gedachten gingen uit naar direct na de zomervakantie, maar wij vinden het ook prima om het bij de begrotingsbehandeling te bespreken. Het Huis van de Drentse Taal kan zich dan iets rustiger voorbereiden en de nieuwe staten kunnen dan een weloverwogen beslissing nemen. Vooralsnog vinden wij het voorstel van GS voldoende en mogelijk kunnen bepaalde onderdelen ervan wel via een projectsubsidie gehonoreerd worden.

De heer LANTING: Mijnheer de voorzitter. Op 19 juli 2006 hebben de drie stichtingen op het gebied van de streektaal en de provincie Frans Westenbrink gevraagd te onderzoeken hoe tot een huis voor de taal kon worden gekomen. Een stuurgroep van zes mensen, onder wie twee van de provincie, ging aan de slag. Een sprong voorwaarts ontstond en er was alom waardering. Er was een probleempje: de begroting viel wat tegen. Die begroting was € 194.700,-- en GS komen nu met het voorstel van dat bedrag slechts € 95.000,-- toe te kennen. Dat vinden wij op z'n zachtst gezegd toch wel een beetje raar, vooral ook omdat er twee mensen van de provincie in de werkgroep zaten. Bovendien heb ik in de stukken geen duidelijke argumentatie aangetroffen voor het niet kloppen van het rapport van Westenbrink. De fractie van de ALD is dan ook van mening dat het aangevraagde bedrag best volledig mag worden verstrekt. Het gaat naar onze mening om zo'n unieke samenwerking dat die een goede start verdient.

De heer BEERDA: Ik kan het niet goed gehoord hebben, maar heeft de heer Lanting echt gezegd dat zijn fractie kiest voor een subsidie van ruim € 194.000.--, terwijl de fractie van de ALD in de commissie amper akkoord ging met een bedrag van € 95.000,--? Is dat actief of zo?

De heer LANTING: Ik ben bang dat de heer Beerda toch niet helemaal goed geluisterd heeft. Ik heb in de commissie als enige heel duidelijk aangegeven dat wij voorstander waren van het beschikbaar stellen van het totale bedrag. Ik ben dus heel erg consequent, want ik pleit daar nu weer voor. Wij vinden de streektaal als cultuurdrager ontzettend belangrijk. Op economisch gebied globaliseert de wereld en worden de verbanden steeds groter, maar als het om cultuur gaat, zoekt men toch steeds meer het geborgene. Wij vinden daarom het bevorderen van de streektaal een van de kerntaken van de provincie en wij noemen het op z'n Drents dan ook een beetje "verkeerde zunicheid" om de aanvraag niet te honoreren. Het zou de staten sieren wanneer zij dit nu rechtzetten. Ik begrijp uit alle verhalen dat dit er niet inzit. Politiek gezien zit het allemaal muurvast.

De heer Weggemans is dan eigenlijk een buitenbeentje want hij vindt dat het wel zou moeten. Actief Drenthe heeft in de gemeenten inmiddels een achterban opgebouwd van 24 mensen. Zij zeggen unaniem dat het eigenlijk andersom is: de heer Weggemans heeft het goed ingeschat en weet wel wat er onder de mensen leeft en de overige leden van het college zijn dus buitenbeentjes.

Het argument dat er niet meer geld aan besteed kan worden gaat ook niet op, want vergeleken met de bedragen waarom het bij de volgende agendapunten gaat, is een bedrag van € 50.000,-- tot € 100.000,-- voor dit goede doel toch niet zoveel.

De fractie van de PvdA heeft het idee van een cultuurhuis gelanceerd en daarbij gewezen op wat er in Limburg gebeurt. Dat kan best een goed idee zijn en wij zijn ook geneigd daar positief naar te kijken, maar dat is een reden te meer om het Huis van de Taal eerst wel goed neer te zetten. Ik heb enige ervaring met fusies en uit onderzoek blijkt dat 50% van de fusies mislukt omdat er cultuurverschillen zijn. Het is daarom belangrijk dat het Huis van de Drentse Taal goed wordt neergezet voordat een stap verder wordt gegaan in de richting van een cultuurhuis. Misschien kan, omdat ook het college verdeeld is over het uiteindelijke bedrag, het bedrag met nog € 50.000,-- worden opgehoogd zodat iedereen zijn zin krijgt.

De heer WEGGEMANS: Mijnheer de voorzitter. Ik wil in de eerste plaats de staten danken voor de brede steun voor dit voorstel. Elke fractie vindt het bijzonder belangrijk dat dit huis tot stand komt, waarmee de drie organisaties onder een stichting gaan vallen. Omstreeks 12 februari wordt de stichting officieel opgericht.

Het is niet een gedwongen huwelijk geworden, maar de provincie heeft wel steeds gezegd dat het eigenlijk zo zou moeten. Inmiddels wordt het samengaan ook door de drie organisaties gedragen. Het Prins Bernhard Cultuurfonds heeft zaterdag bij de opening van een rondreizende tentoonstelling in het kader van 50 jaar Oeze Volk een cheque van € 5.000,- gegeven voor de nieuwe activiteiten, ook van de nieuwe stichting. De voorzitter, die officieel nog niet in functie is, heeft die cheque met genoegen in ontvangst genomen. Er zit dus nu al enige dynamiek in het geheel, dus laten we daar heel tevreden over zijn.

Er kan niet gedaan worden alsof de punten III en IV niet in het ontwerpbesluit staan. Die staan er wel en het is dus wel de bedoeling dat er een activiteitenplan komt met een productbegroting, ook voor het jaar 2007. Dat zal ook niemand bestrijden, want de provincie subsidieert op basis van een productbegroting. De nieuwe organisatie hoeft daar niet zorgelijk over te doen, want een deel van het geld is bedoeld om wat tot nu toe via projectmatige inzet gebeurde, structureel te maken. Het is ook geen bijzondere opdracht aan deze nieuwe stichting om daar de goede formuleringen voor te kiezen. Het is dus niet correct de stichting de vrijheid te geven het geld naar eigen inzicht te besteden, maar aan de andere kant is er ook geen sprake van een zware belasting, want het besteden naar eigen inzicht heeft alles van doen met voortzetting van het vele goede dat de drie stichtingen nu al presteren.

In punt IV van het ontwerpbesluit staat dat in het kader van de Voorjaarsnota 2007 een discussie zal worden gevoerd over de structurele subsidie van het Huis van de Taal vanaf 2008. Het is niet aan dit college en ook niet aan deze staten om te besluiten of in het jaar 2008 de financiële claims via de Voorjaarsnota of via de Begroting worden behandeld, dat is een kwestie van het nieuwe beleid, maar beide tijdstippen bieden natuurlijk wel de mogelijkheid om tot opplussing te komen, want dat is meer een kwestie van techniek dan van politiek. Het gaat er natuurlijk om wat de nieuwe staten in 2008 willen doen.

Ik heb begrepen dat de nieuwe stichting ook wil doen wat door een aantal fracties geroepen wordt en dit kan betekenen dat er meer geld komt, maar de stichting zal ook begrijpen dat het niet zomaar meer kan zijn. De ene fractie is wat royaler dan de andere, maar ik kan mij voorstellen dat de nieuwe stichting, die nu met € 95.000,- moet beginnen, voor de komende jaren wel enig perspectief ziet; en wellicht krijgt de heer Lanting dan nog een keer gelijk.

De fractie van de PvdA heeft opgemerkt dat ook een stapje kan worden gezet in de richting van meer Drentse cultuur in een organisatie. De heer Idema heeft gezegd dat de PvdA daar ook mee aan de gang gaat. Ik denk dat het ook heel belangrijk is draagvlak voor die nieuwe gedachte te vinden en vervolgens is het dan de vraag in hoeverre dat beklijft en of de voorstellen die dan naar voren komen, vertaald worden in iets waar politieke Drenthe kan zeggen: "Oké, dit is het dan". Wij wachten dat af, omdat de PvdA zelf al heeft aangekondigd hiermee aan de gang te gaan. Laat dat dan maar gebeuren. Er wordt binnen de fracties genuanceerd over gedacht en het is ook geen voorstel, dus laten wij dat dan ook maar gewoon naar de toekomst verschuiven, het is immers ook een verhaal voor de toekomst.

Voorzitter. Ik constateer dat deze staten de nieuwe stichting alles goeds toewensen voor in ieder geval het jaar 2007 en ook voor vele jaren daarna.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

2. Het voorstel van gedeputeerde staten van 21 december 2006, kenmerk 51/5.3/2006015006, Aanleg recreatieve vaarverbinding Erica-Ter Apel

(statenstuk 2007-271)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 24 januari 2006.

De VOORZITTER: Ik verzoek de heer Slagter, onze tweede vice-voorzitter achter deze tafel plaats te nemen, opdat hij de heer Looman het woord kan geven.

(Voorzitter: de heer Slagter.)

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan de heer Looman.

De heer LOOMAN: Hij moest nog een keer de kans krijgen, deze statenperiode, en dat met hulp van de voorzitter van de staten gelukt.

Mijnheer de voorzitter. Wij staan vandaag voor een belangrijke beslissing. Bij de behandeling van het voorstel voor de aanleg van de recreatieve vaarverbinding Erica-Ter Apel in de commissie bleek al dat veel fracties met dit voorstel hebben geworsteld. Laat helder zijn dat de fractie van de PvdA het goed voor heeft met Zuidoost-Drenthe. Ruim een jaar geleden hebben wij een openbare fractievergadering gehouden om te horen wat wij kunnen doen om de achterstanden in deze regio weg te werken. Uit die vergadering is de motie, waarin wij vroegen om een bedrag van € 1 miljoen extra voor deze regio beschikbaar te stellen, voortgevloeid.

Ook over het voorliggende voorstel hebben wij contact gezocht met de inwoners van Zuidoost-Drenthe. Wij hebben over dit onderwerp een openbare fractievergadering belegd, waarop 70 mensen aanwezig waren en wij hebben een internetsite geopend om argumenten voor en tegen dit voorstel op tafel te krijgen.

Als dan alle argumenten op tafel liggen, komt het tijdstip waarop een fractie zelf een standpunt moet innemen en laat ik dan maar beginnen met de positieve elementen van dit voorstel.

Er wordt een verbinding gerealiseerd die het vaargebied in Noord-Nederland koppelt aan het vaargebied in het aangrenzende Duitsland en - en dat spreekt mij vanwege mijn afkomst natuurlijk bijzonder aan - ook aan het vaargebied in Twente. Het plan past in de Beleidsvisie recreatietoerisme voor geheel Nederland. We geven een flink deel van de kanalen in deze regio een nieuwe functie, waaronder het onderhoud aan de kanalen zelf en aan de bruggen en sluizen een nieuwe impuls krijgt, waarvan gewoon een kwaliteitsimpuls uitgaat naar het gehele gebied. In de onderliggende rapporten wordt er bovendien nog melding van gemaakt dat met dit project 250 arbeidsplaatsen kunnen worden geschapen. De aarzelingen komen voort uit de vraag of het bedrag van € 32 miljoen dat met deze investering is gemoeid, ook op een andere manier in het gebied geïnvesteerd kan worden met een nog beter effect op de leefomstandigheden. De fractie van de PvdA constateert dat dit voorstel niet op zichzelf staat, maar deel uitmaakt van de Agenda voor de Veenkoloniën, een agenda die is opgesteld in nauwe samenwerking tussen het Rijk, de gemeenten in het gebied, de betrokken waterschappen en de provincies. Het is zelfs zo dat het Rijk meebetaalt aan deze vaarverbinding, niet alleen om het de laatste schakel is in de Beleidsvisie recreatietoerisme – dus van zwakste schakel wordt het de sterkste schakel – maar ook omdat er in de regio zoveel draagvlak is voor dit voorstel. De Agenda bevat meer projecten die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de leefbaarheid in het gebied. Wij hebben op dit moment dan ook geen behoefte aan een discussie over een soort van transitiepakket, zoals dat bij de Zuiderzeelijn aan de orde is. Er is een plan om de economie in de regio te verbeteren en wij gaan eens kijken of het allemaal nog wat beter kan. Het plan dat nu voorligt, maakt al deel uit van de Agenda en daar is al gekeken hoe het moet; dus wat ons betreft is een discussie over alternatieven niet opportuun.

Zijn er dan geen vraagtekens meer? Voorzitter. Die zijn er nog wel degelijk en die betreffen met name de financiering. Zowel tijdens de behandeling in de commissie als daarna in de pers zijn hierover de nodige uitspraken gedaan. Wat mij daarbij opviel, was dat vooral gesproken werd over wat anderen en niet zozeer over wat wijzelf zouden moeten doen.

Voorzitter. Ik denk dat het goed is dat wij ons vandaag beperken tot het voorstel dat GS aan ons hebben voorgelegd, welk voorstel inhoudt dat wij vandaag € 5 miljoen beschikbaar stellen, dat dit bedrag in een bestemmingsreserve wordt gestort en dat aan die reserve de rente wordt toegevoegd. In deze reserve wordt nogmaals een bedrag van € 5 miljoen gestort dat bestemd is voor dekking van de risico's. De maximale bijdrage die PS beschikbaar stellen, wordt daarmee € 10 miljoen.

In het dekkingsplan voor de investering van het bedrag van € 32 miljoen wordt ervan uitgegaan dat er nog een bedrag van € 10 miljoen beschikbaar komt uit de gebiedsontwikkeling. In het voorstel staat dat de provincies Drenthe en Groningen, de gemeenten Emmen en Vlagtwedde, de waterschappen Velt en Vecht en Hunze en Aa's en mogelijk private partijen voor 1 januari een gezamenlijke dekking, inclusief

de mogelijkheden van aan te vragen subsidies, moeten hebben gevonden voor het financieringstekort van € 10 miljoen voor de aanleg van de tweede fase. Op dit moment gaat het er dus om of wij er voldoende in vertrouwen in hebben dat genoemde partijen in staat zijn om dat bedrag van € 10 miljoen voor 1 januari 2010 bij elkaar te krijgen.

Het college heeft in de commissie met bevologenheid en slimheid – dit zijn de woorden van de heer Haar – aangegeven niet aan de haalbaarheid van die opgave te twijfelen. In en buiten de commissie is daarbij uitvoerig gesproken over de bijdragen en garantstellingen van en door andere partijen. Het gaat om de zowel in het dekkingsplan ingeboekte bijdragen van partijen als om de garanties van het ongedekte bedrag van € 10 miljoen. In het voorstel staat al dat, als die toegezegde bedragen niet versneld worden vastgelegd door partijen, er niet met het werk gestart wordt. Hoe de andere partijen dit regelen moeten zij zelf weten, maar ik ga ervan uit dat wij van het college nog wel even de mededeling krijgen als het verhaal rond is, dat de eerste schep de grond in kan.

In het projectplan wordt ervan uitgegaan dat de gebiedsontwikkeling zoveel potentie heeft dat daarvan € 10 miljoen kan worden afgeroomd ten behoeve van de dekking van het tekort. De garanties daarvoor zijn echter op dit moment niet hard. Wij zijn daarbij van mening dat de provincie geen verantwoordelijkheid moet nemen voor die gebiedsontwikkeling. De provincie is gehouden aan haar wettelijke taak om de plannen te zijner tijd goed te keuren en mede betrokkenheid van de provincie bij het realiseren van die plannen staat daarmee op gespannen voet. Maar we gaan er wel van uit dat het college over de ontwikkelingen overleg voert met de gemeenten. In dat overleg zou dan kunnen worden aangestuurd op een gebiedsontwikkeling in de vorm van een publiek-private samenwerking (PPS), waarbij de financiële bijdrage ten behoeve van het kanaal in een vroeg stadium van de planontwikkeling kan worden vastgelegd.

Behalve op de bijdrage uit de gebiedsontwikkeling moet het college ook alert blijven op andere vormen van subsidie. Dit project heeft een internationale dimensie, is grensoverschrijdend en normaal gesproken zijn voor dit thema in Europa de handen wel op elkaar te krijgen.

Voorzitter. Onze conclusie is dat de maximale provinciale bijdrage afdoende is afgegrendeld. Wij kunnen thans geen zekerheid krijgen of de laatste € 10 miljoen ook beschikbaar komt. Het college van GS vraagt ons erop te vertrouwen dat het goed komt en stelt tevens dat het noodzakelijk is dat wij nú een besluit nemen, waarmee het overleg met de andere partijen kan worden voortgezet.

Als wij vandaag een besluit nemen, staat vast waar de provincie voor staat en met een dergelijk helder besluit kan het college aan de slag.

Voorzitter. Ik heb aangegeven dat ik ervan uitga dat het college ons, voordat er een schep de grond ingaat, informeert of alle betrokken partijen hun bijdrage hebben vastgelegd. Op dat moment kan het college ons ook op de hoogte stellen van de voortgang van gesprekken met betrokken partijen over de dekking van het bedrag van € 10 miljoen. Anders gezegd: wij vertrouwen het college dat het goed komt met dat bedrag van € 10 miljoen, maar iedere harde toezegging die het college daar in de loop van de tijd onder kan leggen, doet het vertrouwen toenemen.

Voorzitter. Als wij straks conform het voorliggende voorstel besluiten, geven wij een nieuwe invulling aan het cultuurhistorisch erfgoed in een deel van de Veenkoloniën. Kanalen, ooit gegraven om de veengebieden te ontwateren en daarna te gebruiken als transportweg om de turf af te voeren, kunnen nu gebruikt worden om water in het gebied vast te houden en er een nieuwe vaarfunctie aan te geven, waardoor een nieuw levendig decor ontstaat waarin naast de vaarrecreatie ook wandelen en fietsen een impuls krijgen. Bovendien biedt dit decor ook nog eens mogelijkheden voor gebiedsontwikkeling. Het uitwerken van de plannen zal moeten gebeuren met respect voor de cultuurhistorie van het gebied en bij de uitwerking van het zuidelijke deel moeten de verschillende varianten nog eens goed op hun merites beoordeeld worden.

Als de gebiedsontwikkeling met respect voor de waarde van het gebied wordt uitgevoerd, kan dit project bijdragen aan een positieve economische ontwikkeling in Zuidoost-Drenthe, maar ook eraan bijdragen dat Drenthe de mooiste plek blijft om te wonen.

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

De heer S. DE JONG: Mijnheer de voorzitter. De fractie van het CDA is voor dit statenstuk. Dit standpunt hebben wij verleden week in de Statencommissie BFE al bekendgemaakt.

Omdat de heer Looman enkele opmerkingen heeft gemaakt, waarbij wij ons kunnen aansluiten, kan mijn verhaal kort zijn.

Het enige wat mij op dit moment erg relevant lijkt, is dat het college bij monde van de heren Swierstra en Weggemans ons ervan overtuigd hebben dat de trekkende rol van de provincie essentieel is om het project nu van de grond te krijgen. Het is nu of nooit, zei het college verleden week.

Verleden week is ook gezegd dat de bijdrage van de provincie echt met € 10 miljoen ophoudt en dat de staten bericht krijgen als het niet lukt de resterende financiering voor elkaar te krijgen.

Als ik nu ook nog inga op de voordelen van dit project voor de zuidoosthoek van Drenthe, val ik in herhaling. Ik laat het dus bij deze opmerkingen.

De VOORZITTER: Dit voorbeeld verdient navolging.

De heer DOHLE: Mijnheer de voorzitter. Het is nu of nooit. Na bijna tien jaar voorbereiding ligt de keuze voor of de staten nu echt of niet voor het kanaal Erica-Ter Apel gaan. De VVD heeft zich daar in de commissievergadering BFE al over uitgesproken, maar deze verbinding staat ook al ettelijke periodes in ons verkiezingsprogramma. Het zal dus duidelijk zijn: de VVD gaat ervoor.

Bovendien is het niet voor niets een pijler in de Agenda voor de Veenkoloniën en daarmee ook een belangrijke impuls voor dit gebied, een impuls die zich niet alleen laat vertalen het een aantal euro's per bootje of de bestedingen van een vaarrecreant. De Veenkoloniën worden over het water ontsloten, kunnen laten zien hoe mooi ze zijn, kunnen werken aan hun woon- en leefklimaat, krijgen een stimulans voor hun cultuuroederen, zien hun imago stijgen, kortom, krijgen door dit kanaal een strategische impuls in de volle breedte.

Voorzitter. Het is verleidelijk het raadsbesluit van Emmen om niet te mee te doen in de risicoafdekking bij deze discussie te betrekken. Wij doen dat echter niet. Niet, omdat het niet belangrijk is, maar omdat we ons vanmiddag concentreren op ons eigen standpunt.

De VVD is van mening dat de provincie zich maximaal inspant door een bijdrage van € 5 miljoen in de financiering te geven, door het aanbestedingsrisico voor haar rekening te nemen, door de zorg voor het onderhoud op haar schouders te laden en, ten slotte, door zich voor € 5 miljoen garant te stellen voor het financieringsgat. Zoals gezegd, een maximale inspanning, maximaal in de zin van ruim en in de zin van "zo, en dit is het dan ook".

De risicoafdekking is op dit moment nodig om het project in deze cruciale fase doorgang te laten vinden. Zonder deze dekking gaan we aanzienlijke bijdragen van derden verliezen en lopen we achteruit, maar bovendien creëert de provincie hiermee tijd om voldoende dekking te vinden. De provincie steekt daarmee haar nek uit, in de politiek doorgaans een gevaarlijke bezigheid. Toch hebben we er vertrouwen in en doet de VVD mee in de politieke moed. Wij gaan er niet op voorhand vanuit dat we het geld voor de risicoafdekking ook kwijt zijn. Daarbij houden wij ons vast aan de uitspraken die het college in de Statencommissie BFE deed. De heer Weggemans sprak over de afspraak dat gelden uit de gebiedsontwikkeling bij Emmen eerst gaan naar het nog niet financieel afgedekte deel. Dat is redelijk, want Emmen profiteert ook in directe zin het meest van die gebiedsontwikkeling. Gedeputeerde Swierstra bevestigde bovendien dat GS niet eerder een uitvoeringsstap zullen doen dan voordat de zaken met andere partners zijn geregeld.

Voorzitter. De provincie steekt een nek uit waar veel geld aan hangt. En natuurlijk hebben wij daar in de fractie ook uitvoerig bij stilgestaan.

Nu het besluit eenmaal voorligt, gaan we er ook voor. En ik ga ervan uit dat een positief besluit van deze staten ook andere partijen zal beïnvloeden om hetzelfde te doen. De eerste stappen zijn vaak de moeilijkste.

Wanneer we echter zover op weg zijn, is het ook voor andere partners eenvoudiger hun verantwoordelijkheid te nemen. De VVD wacht die ontwikkeling met veel belangstelling af.

Ik sluit af met het complimenteren van het voltallige college - er is immers door velen hard aan gewerkt - met zijn politieke moed en met deze belangrijke stap voor de Veenkoloniën.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Wij willen de discussie die in de commissie uitgebreid is gevoerd, nu niet overdoen. Het standpunt van GroenLinks was en is heel duidelijk: het is een prachtig mooi plan, maar de financiering deugt niet. Het mooie plan biedt enorm veel kansen, maar het is in deze staten ook gebruikelijk dat wanneer de financiering niet deugt, de fracties zich nog eens achter de oren krabben en bekijken of er misschien nog wat veranderd kan worden.

De heer LOOMAN: De heer Langenkamp legt het als een soort van axioma neer: de financiering deugt niet. Kan hij die uitspraak wat adstrueren?

De heer LANGENKAMP: Dat zal ik zeker doen, want het heeft te maken met wat hierover in Emmen is gezegd. De staten zitten niet op een eiland en moeten bij het nemen van een beslissing ook kijken naar wat elders gebeurt. Ook de heer Swierstra was heel duidelijk. Hij zei met betrekking tot de garantstelling – simpel gezegd de tweede vijf miljoen – dat ook andere partijen garant moeten willen staan. In de raadsvergadering van Emmen is daarop ingehaakt. De heer Kupers was in zijn toelichting voor de pers na afloop van die vergadering heel duidelijk. Hij zei dat Emmen blijft bij het standpunt dat er € 4,8 miljoen beschikbaar wordt gesteld, dat het € 140.000,- over heeft voor de onderhoudskosten en dat er geen cent meer komt.

De conclusie van de heer Swierstra in de commissievergadering was dat als Emmen niet garant wil staan, het project waarschijnlijk niet doorgaat. Dat lijkt mij een heel goede conclusie. Ik wil het hier in eerste termijn bij laten en afhankelijk van de reactie van het college, zal ik hierover in tweede termijn een amendement indienen.

De heer DOHLE: Voorzitter. In het statenstuk wordt een hele opsomming gegeven van organisaties die een bijdrage leveren. Het gaat dus niet alleen om de gemeente Emmen.

Verder is in de commissie uitgebreid stilgestaan bij het feit dat de onderhandelingen over het te dichten gat nog volop gevoerd worden en dat er dus geen sprake van is dat wij al in het eindstadium zitten. Ik heb zojuist ook gezegd dat een partij – in dit geval zal dat de provincie zijn – toch de eerste stap moet zetten.

De heer LANGENKAMP: De heer Dohle heeft helemaal gelijk dat ik mijn verhaal een klein beetje heb toegespitst op Emmen. Dat heb ik gedaan omdat wij weten wat daar gebeurd is. Maar de heer Weggemans heeft in de commissievergadering ook gezegd dat wat het waterschap gaat doen afhankelijk is van wat de provincie en Emmen besluiten. Ik heb alleen al die partijen niet elke keer willen noemen. Het is de bedoeling dat de provincie niet alleen garant staat voor die tweede vijf miljoen. Ik hoop dat er nog onderhandeld blijft worden - dat is ook de clou van het amendement dat ik zal indienen – want wij vinden het een goed plan. Wij hebben er veel voor over dat de uitvoering ervan ook lukt. Maar er wordt al ruim twintig jaar over dit plan gesproken en nooit kwam de financiering rond. Ik moet nu concluderen dat die financiering nog steeds niet rond is. Wij proberen nu een bodem te leggen opdat de onderhandelingen door kunnen gaan. Na het voorliggende besluit is het niet afgelopen, na het ja van de staten volgt er nog een heel traject. De heer Swierstra zal dit straks ongetwijfeld uitgebreid toelichten. Nog even over die financiering. Met het bedrag van € 5 miljoen dat uit de vrijgespeelde gelden vanwege de overdracht van de N34 komt, wordt een reserve ingesteld. GroenLinks vindt dat buitengewoon jammer. Een statencommissie heeft onderzocht waarom er zoveel geld op de plank ligt. De heer Swierstra zegt dat die reserve van € 5 miljoen waarschijnlijk niet nodig is. Maar dit geld wordt wel voor vijf jaar of langer op de plank gelegd, waarmee het niet voor andere leuke dingen kan worden gebruikt.

De heer LOOMAN: Zal ik proberen het nog eens uit te leggen?

De heer LANGENKAMP: Dat mag, maar dat mag ook later. Het gaat erom dat GroenLinks het instellen van deze reserve...

De heer LOOMAN: Ik pleeg de discussie in deze zaal en niet daarbuiten te voeren.

De heer LANGENKAMP: Ik zei ook dat het ook nu wel mag.

De heer LOOMAN: Het lijkt mij gewoon heel zuiver dat wanneer wij een risico afdekken, wij daar een voorziening voor treffen. Het is dus heel logisch dat wij dit geld even opzij zetten.

De heer LANGENKAMP: Nu spreekt de heer Looman over een voorziening, maar in het stuk staat dat het een bestemmingsreserve wordt. Juist de commissie uit de staten waarvan de heer Looman voorzitter was, heeft hier verschil in gemaakt. Bovendien heeft het te maken met het budgetrecht van de staten. Als wij nu instemmen met een bestemmingsreserve van €5 miljoen, kunnen wij er over twee of drie jaar weinig meer van zeggen. Als het anders wordt geformuleerd, komen GS als het nodig is bij de staten terug met de mededeling dat zij een bedrag van bijvoorbeeld €1 miljoen nodig hebben. Als het zo gebeurt, kunnen de staten invulling geven aan hun budgetrecht.

De heer LOOMAN: De heer Langenkamp heeft gelijk met zijn opmerking dat er nu €5 miljoen opzij wordt gezet. Het bedrag gaat nu in een bestemmingsreserve en of dat te zijner tijd een voorziening moet worden voor mogelijke risico's moet worden afgewacht, want tegenover een voorziening moet een echte verplichting staan. Dus tot het moment dat helder is hoe het risico is afgedekt, ligt het geld op de plank. Maar daar is een einddatum aan en dan valt het gewoon weer vrij.

De heer LANGENKAMP: De discussie hierover voeren wij ook nog bij de behandeling van het volgende agendapunt, waarin het gaat om de allocatie van vrijgespeelde middelen. Mijnheer de voorzitter. Ik wil mijn bijdrage afsluiten met het indienen van het amendement.

Amendement A1

Provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op 31 januari 2007, ter behandeling van statenstuk 2007-271;

*besluiten in bovengenoemd document,
bij Besluiten, een vijfde punt toe toe voegen:*

V. Geen ander financieel risico te accepteren dan de € 5 miljoen, bedoeld als Drents aandeel in het investeringsvolume en de onderhoudskosten van maximaal € 135.000,-- per jaar.

Toelichting:

In het huidige voorstel reserveert de provincie Drenthe als enige deelnemer een bedrag voor eventuele tegenvallers. Door op dit moment voor tegenvallers geen bedrag te reserveren komt het eventuele risico weer bij alle deelnemers te liggen en behoudt provinciale staten van Drenthe haar budgetrecht op dit punt.

De VOORZITTER: Dit amendement maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Het amendement is dus juist bedoeld om in de onderhandelingspositie als provincie een beter uitgangspunt te hebben.

De heer S. DE JONG: Ik denk dat het, zoals verleden week in BFE al is gezegd, een kwestie is van de kip en het ei. Het gaat om de vraag of wij het proces vlot trekken of dat wij dit juist niet doen. Ik denk dat de gedeputeerde in zijn antwoord gaat herhalen wat hij verleden week ook al heeft gezegd, namelijk dat die tweede vijf miljoen nodig is om de andere partijen over de streep te krijgen. Het is zeer interessant om over het amendement te spreken, maar daarmee blijven wij wel in het cirkeltje zitten. Realiseert de heer Langenkamp zich dat ook, of ziet hij het anders? De vraag is eigenlijk: kan het college verdergaan als het amendement wordt aangenomen? Volgens mij houdt het meteen op.

De heer LANGENKAMP: Ik heb de heer Swierstra heel duidelijk horen zeggen dat de provincie niet alleen garant wenst te staan en dat is wat in dit amendement verwoord wordt.

De heer LOOMAN: Maar daarvoor hoeft de heer Langenkamp geen amendement in te dienen, want dat staat ook al in het voorstel, omdat de provincie zich slechts voor de helft van het tekort garant stelt. De provincie doet het dus niet alleen.

De heer LANGENKAMP: Ik lees dat echt anders.

De heer WEGGEMANS: Mijnheer de voorzitter. Ik stel vast dat de staten bijzonder positief op het voorstel hebben gereageerd. Het college heeft waardering voor de inzet van velen om het stuk zover te brengen als het nu is. De complimenten richting het college gelden ook degenen die de laatste tijd grote inspanningen hebben verricht.

De uitdrukking "nu of nooit" is een aantal malen gebruikt. Wij moeten nu de stap zetten en als we het nu niet doen, is het over; die zinnen zijn gedurende de loop van het hele proces vaak gebruikt. Het is ook inderdaad nu of nooit, want anders is de bijdrage van €5,1 miljoen van de Stichting Recreatietoervaart Nederland (SRN) weg en dan zijn wij, omdat het gat dan veel te groot wordt, terug bij af.

Het is heel belangrijk dat op de plek waar nu op de kaart nog een stippelijntje staat, een doorgaande verbinding wordt gerealiseerd. Met deze vaarverbinding wordt het Friese merengebied verbonden met Duitsland. In elke studie naar een vervangende bestemming voor het geld van de Zuiderzeelijn scoorde deze verbinding ook hoog. Maar het vervelende was dat er geen geld kwam, omdat al die studies nooit tot het vragen om realisering ervan hebben geleid. Het probleem was dan ook hoe het bedrag van €5,1 miljoen zeker te stellen.

In onderdeel I.b. staat naar de mening van het college zelf iets heel slims. In dat onderdeel staat niets over een garantstelling, maar wel iets over een verantwoordelijkheid voor de laatste vijf miljoen. Dit onderdeel van het ontwerpbesluit is voor de SRN voldoende, is voor de gemeente Emmen niet te veel en is voor de provincie Drenthe niet te weinig. Het was balanceren om voor het tekort van vijf miljoen tot een zodanige formulering te komen dat iedereen er mee voort zou kunnen. De datum van 1 januari 2010 is ook niet voor niets genoemd. Er is tijd nodig, maar die tijd is er ook, want met het te graven deel kan niet meteen begonnen worden. Daarvoor moeten procedures, bijvoorbeeld bestemmingsplanwijzigingen, worden doorlopen en moeten bestekken worden gemaakt. Er is dus tijd om het geld te verzamelen. Het lijkt op een collecte maar dat is het natuurlijk niet, want er is een kans op gebiedsontwikkeling en op allerlei andere zaken als Europese fondsen die wellicht nog niet helemaal uitgeput zijn. Wij hebben het Friese merengebied nog niet aangeslagen, maar dat heeft er ook alle belang bij dat deze verbinding er komt. Er zijn dus diverse mogelijkheden om aan iets te komen.

De heer LANGENKAMP: In de toelichting op het voorstel staat onder het hoofdje financiën: "Hierin is tevens een financieringsopgave opgenomen. Wij stellen voor om €5 miljoen bij te dragen en €5 miljoen ter dekking van eventuele risico's voor het ongedekte gedeelte."

De heer WEGGEMANS: Het gaat om driemaal €5 miljoen: €5 miljoen als bijdrage, €5 miljoen als het allemaal niet lukt en €5 miljoen als een slimme formulering bij ontwerpbesluit I.b. De heer Langenkamp moet die posten niet door elkaar mixen want daar wordt het alleen maar ingewikkelder van. In onderdeel I.b. wordt niet gesproken over garantstelling, dus de heer Langenkamp kan nu niet zomaar roepen dat iemand garant moet staan terwijl daar nooit over gesproken is. De heer Langenkamp weet ook dat, voor een raad of een staten tot garantstelling overgaan, een even zware procedure moet worden doorlopen als wanneer het gaat om de beschikbaarstelling van geld. Maar dit is nu niet aan de orde en het staat er ook niet. Het staat ook niet in de toelichting, want de toelichting spooft altijd met het ontwerpbesluit.

De heer LANGENKAMP: Maar het bedrag van €5 miljoen dat in de toelichting wordt genoemd heeft toch betrekking op de risicoafdekking? Ik noem het garantstelling en in het statenstuk wordt het risicoafdekking genoemd, maar wat is het verschil?

De heer WEGGEMANS: Nogmaals, het gaat om driemaal € 5 miljoen. Eenmaal € 5 miljoen geven we nu en dat bedrag gaat in de pot waarmee aanbesteed kan worden, dan is er nog een tekort van € 10 miljoen en daarvan zegt de provincie dat indien het nodig is, de provincie daar nog wel de helft van wil betalen en dan is er nog steeds € 5 miljoen en daarvan hebben de heren Dohle en anderen gezegd dat alles wat nu binnenkomt, eerst naar die laatste € 5 miljoen gaat.

De heer LANGENKAMP: Dat klopt. De heer Kupers dacht daar wel anders over, maar daar heb ik het nu niet over.

Maar die tweede portie van € 5 miljoen gaat toch over de garantstelling?

De heer WEGGEMANS: Ja, maar is toch allemaal keurig door de provincie afgedekt? Maar als een fractie daar geen zin in heeft, moet zij een amendement indienen. De fractie van GroenLinks heeft dan inmiddels gedaan. Maar met dit amendement wordt het hele statenstuk lekgeschoten en dan zijn we weer bij af. Ik kan dan nog alleen maar tegen de SRN zeggen dat er nog elf provincies zijn die bijzonder geïnteresseerd zijn in het bedrag van € 5,1 miljoen en dat het geld vooral onder die provincies moet worden verdeeld.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Ik denk toch dat het college erin is geslaagd een ingewikkeld probleem met veel losse einden en veel partners en veel belangen tot een heel overzichtelijk probleem terug te brengen, namelijk het antwoord op de vraag of het kanaal is aan te leggen en zo ja, in welke variant. Dit is allemaal doorgerekend en het college geeft in dit statenstuk aan wat de begroting maximaal kan zijn, wat de onderhoudslasten zijn – de structurele kant van het verhaal – en hoe de risico's die aan dit project zitten, moeten worden toegedeeld. Die gegevens zijn allemaal buitengewoon inzichtelijk op tafel gelegd en wij hebben geconstateerd dat waar vele partijen vaak om elkaar heen draaien alvorens een definitief besluit te nemen, het op dit moment aan de provincie is om de vicieuze cirkel te doorbreken. Dat is ook nodig om ervoor te zorgen dat wij aan het eind van dit jaar de schop de grond in kunnen steken, want alleen dan zijn wij zeker van de cofinanciering van de verschillende partners binnen het gebied, maar ook van de externe financiering van de SRN.

Het is dus buitengewoon belangrijk dat de staten nu hun regiefunctie nemen, zeggen dat dit kanaal voor dat gebied van buitengewoon groot belang is en dat de provincie nu een stap moet zetten. Maar wat heeft de provincie er dan voor over? Het college heeft gezegd er initieel € 5 miljoen voor over te hebben en dat is zelfs iets meer dan het bedrag dat ons oorspronkelijk was toegedacht.

Na alle berekeningen met alle bijdragen die aan de andere partners zijn toegerekend, blijft er uiteindelijk nog een gat over van € 10 miljoen. Dat gat moet op enigerlei wijze worden gedekt voordat de schop de grond in gaat en voordat tegen de SRN kan worden gezegd dat het hele kanaal zal worden aangelegd, ook al is het in fasen.

Vervolgens kunnen dan twee dingen worden gedaan. Wij kunnen uitvoerig steggelen met alle partners, maar dan is het uiteindelijk toch weer: "Maar wat doe jij dan?" Het blijft een voor elkaar weglopen.

Wij hebben daar niet voor gekozen. Wij stellen nu helder wat onze bijdrage is en wij stellen ook helder onder welke randvoorwaarden het definitieve "ja" er komt. Het overblijvende gat van € 10 miljoen, dat een risico is omdat we nog niet helemaal zeker weten hoe groot de bijdrage uit de gebiedsontwikkeling precies kan zijn en omdat we nog niet helemaal zeker weten of niet ook nog bijdragen van derden te krijgen zijn, zal dus gedekt moeten worden. De provincie doet een zware stap door nu al te zeggen op voorhand daarvan € 5 miljoen voor haar rekening te nemen.

Is dat nu een reserve of is dat een voorziening? Het is een simpel: dit wordt definitief bepaald op het moment dat wij alle handtekeningen voor de overblijvende punten bij elkaar hebben. Het is op dit moment in politieke zin een reservering. De staten leggen in de algemene reserve € 5 miljoen vast. Tot het moment dat het gat van € 10 miljoen ook feitelijk is gedekt, kunnen de staten niet aan dat geld komen. Op het moment dat het college helder in beeld heeft dat niet meer vrij over dit bedrag kan worden beschikt, wordt het een voorziening, maar zolang er nog een politieke discussie over gevoerd kan worden, is het een reserve. De staten moeten nu alleen het politieke besluit nemen het bedrag van € 5 miljoen aan de kant te zetten.

Dan blijft er nog een gat van €5 miljoen over, dat niet meteen hoeft te worden gedekt met inkomsten uit de gebiedsontwikkeling; tot 2010 kan hiervoor nog van alles en nog wat verzonnen worden, maar gesteld dat dit bedrag van €5 miljoen niet bij elkaar te krijgen is dan moet wel zeker gesteld zijn dat het er op de een of andere manier wel komt. Wij gaan nog met alle partners bespreken hoe wij dat verhaal gaan afdekken; op dit punt heeft de heer Langenkamp mij dus juist geciteerd. En natuurlijk hoort bij "alle partners" ook een van de grootste belanghebbenden, namelijk de gemeente Emmen, waarvan wij ook een grote ambitie verwachten om dit project tot een goed einde te brengen. Maar daarover gaan wij nog met elkaar praten en het is mijn stellige verwachting dat alle partners tezamen voldoende argumenten hebben om uiteindelijk een dekking van het risico van €5 miljoen in de loop van dit jaar bij elkaar te krijgen. Zodra dat het geval is, kunnen wij aftellen of het risico is gedekt – en of het er dan praktisch ook uitkomt, is een volgende vraag – of iedereen zich gehouden heeft aan de ondertekening van de door hem toegezegde bijdrage, of er een formeel besluit is genomen, enzovoorts. En als het antwoord op al die vragen "ja" is, zal het college de staten melden dat het gelukt is en dat aan de slag kan worden gegaan. Op het moment dat er dan nog een probleem is, komt het college bij de staten terug en gaan de andere partners naar hun achterbannen met de mededeling dat het niet helemaal is gelukt en leggen zij de vraag voor wat er nu moet gebeuren.

Voorzitter. Ik denk dat wij in politieke zin een buitengewoon helder voorstel hebben gedaan met een buitengewoon heldere en deugdelijke onderbouwing. Wij kunnen hiermee een belangrijke stap zetten op weg naar de realisering van het kanaal Erica-Ter Apel. Die realisering betekent de vervulling van een lang gekoesterde wens van de staten en een geweldige boost voor Zuidoost-Drenthe en de Veenkoloniën.

TWEEDE TERMIJN

De heer LOOMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik ben het inhoudelijk niet met het amendement van Groen-Links eens, omdat daarin eigenlijk wordt voorgesteld vandaag het besluit te nemen het allemaal niet te doen. Dat kan ik al niet begrijpen en bovendien is het ook qua vorm een heel slecht amendement want als het amendement wordt aangenomen staat in onderdeel I van het ontwerpbesluit dat een bedrag van €5 miljoen wordt aangehouden ter dekking van mogelijke risico's, terwijl dat in onderdeel V weer wordt geschrapt.

De fractie van de PvdA zal in ieder geval tegen het amendement stemmen.

De heer DOHLE: Mijnheer de voorzitter. Wij sluiten ons bij het betoog van de heer Looman aan.

De heer LANGENKAMP: Voorzitter. Ik verzoek u de vergadering te schorsen.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

(Schorsing van 15.15 uur tot 15.27 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de heer Langenkamp.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Ik wil benadrukken dat wij het een goed plan vinden - ik heb dat in eerste termijn ook al gezegd – maar dat wij zoeken naar de juiste financiering, laat daar geen twijfel over bestaan. Nog steeds hebben wij het idee dat het huidige besluit zodanig is geformuleerd dat de andere deelnemers, bijvoorbeeld Emmen, maar zo zijn er meer, niet geprikkeld worden om zelf met financiële ideeën te komen. Dat is nog steeds de clou van ons verhaal.

Als ik het goed heb gehoord, zei de heer Swierstra dat het college terugkomt als de onderhandelingen zijn gevoerd. Wat gebeurt er op dat moment in relatie tot het bedrag van €5 miljoen dat wij nu als een reserve vastleggen? Zijn de staten over drie of vijf jaar nog helemaal vrij te zeggen dat zij er bijvoorbeeld maar €1 miljoen voor over hebben, omdat de bijdragen van de andere partners te laag zijn?

Als GS de toezegging doen dat de nieuwe staten op dat moment, helemaal los van dit besluit, nog kunnen besluiten dat het bijvoorbeeld maar € 1 miljoen mag zijn, dan trekken wij het amendement in.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Het blijkt kennelijk heel moeilijk uit te leggen. De staten stellen nu € 5 miljoen beschikbaar en daarmee zijn zij dat bedrag kwijt. Maar als het allemaal goed gaat, krijgt Drenthe daar een mooi kanaal voor. Of de staten die andere € 5 miljoen ook kwijt zijn, weten zij op z'n best in het loop van dit jaar als het college er al in slaagt al zoveel middelen hard te maken, door middelen van derden, gebiedsontwikkeling of wat dan ook maar, dat dit bedrag helemaal niet meer nodig is. Maar dat betekent dat wel dat het hele bedrag van € 10 miljoen gedekt moet zijn.

Het college verwacht dat dit niet al in de loop van dit jaar duidelijk zal zijn.

Het bedrag van € 5 miljoen als risicoreserve moet blijven staan tot het moment waarop hierover wel duidelijkheid is. Theoretisch is het mogelijk dat die duidelijkheid betekent dat de staten die € 5 miljoen ook kwijt zijn, maar op z'n slechts weten de staten dat pas in 2010.

Als de overige € 5 miljoen gedekt is via een garantstelling of een toezegging van de andere partijen, is het hele plaatje rond en wordt met het werk begonnen, maar dan is er nog steeds een risicoreserve van € 5 miljoen waarover de staten niet vrij kunnen beschikken. Als de staten nu uitspreken die risicoreserve aan het eind van het jaar ter vrije besteding te willen hebben dan wordt de taakstelling van de andere partijen weer € 10 miljoen en de kans is buitengewoon groot dat voor dat bedrag geen dekking gevonden kan worden. In dat geval kan het project niet gestart worden en kunnen wij ook de middelen van derden niet toucheren, want die eisen terecht dat dit jaar met het kanaal moet worden begonnen en beginnen betekent ook dat niet alleen het eerste stuk wordt aangelegd en dat dan wel verder wordt gekeken, nee, dat betekent dat de uitspraak wordt gedaan dat het hele kanaal er komt. En daarom neemt de provincie het bedrag van € 5 miljoen op voorhand als risico op. Dat bedrag is bestemd voor het geval er onvoldoende externe middelen uit de gebiedsontwikkeling enzovoorts komen.

Het college komt bij de staten terug als het bedrag van € 5 miljoen waarvoor de andere partijen garant moeten staan, er niet is. Dan zal het college met de staten moeten overleggen wat hem te doen staat. Maar dat zullen de andere partijen ook met hun achterban moeten bespreken.

Voorzitter. Helderder kan ik het niet uitleggen.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Wij handhaven het amendement.

De beraadslaging wordt gesloten.

In stemming komt amendement A.1.

Amendement A.1 wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fractie van GroenLinks voor aanvaarding van het amendement heeft gestemd, doch dat de overige fracties daartegen zijn.

Vervolgens besluiten de staten met handopsteken overeenkomstig het voorstel van het college.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fractie van GroenLinks tegen het statenstuk heeft gestemd.

3. Het voorstel van gedeputeerde staten van 21 december 2001, kenmerk 51/5.2/2006015573, Allocatie vrijgespeelde middelen N34

(statenstuk 2007-273)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 24 januari 2007.

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan de heer Harleman. Hij heeft een spreektijd opgegeven van een uur, maar ik vermoed dat dit een verschrijving is en dat een minuut bedoeld is.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. U weet dat ik nooit aan verschrijvingen doe en daarom zal ik even uitleggen waarom ik die spreektijd heb genoteerd.

Eigenlijk staat hier een gebroken man. Ik zit nu acht jaar in de staten en ik probeer soms heel ingewikkelde dingen zo simpel mogelijk uit te leggen en aan het eind van mijn carrière is het mij overkomen dat in de commissie werd gezegd: "Van dat verhaal van die Harleman begrijp ik niets." Ik ben dus eigenlijk een keizer die paradeert in zijn nieuwe kleren en die, vlak voordat hij thuis is, een klein jongetje hoort zeggen: "Maar die mijnheer heeft helemaal niets aan!" En omdat ik in de commissie ben omringd door allemaal financieel specialisten en de ander statenleden er toch allemaal minder verstand van hebben, heb ik toch wel enige tijd nodig om bepaalde dingen uit te leggen. Alhoewel, een deel van wat ik wilde zeggen is bij het vorige agendapunt al naar voren gebracht. Ik zal dus waarschijnlijk wat korter spreken. Voorzitter. Ik wil uitleggen waarom wij niet aan het bedrag van € 43 miljoen moeten komen en ik wil wijzen op wat wij geleerd hebben van de Onderzoekscommissie Reserves en Voorzieningen.

Waarom moeten wij niet aan die € 43 miljoen komen? Wij hebben dat bedrag gekregen door de budgetruimte in de volgende statenperiode te beperken. Dan is het vervolgens logisch om dat geld niet nu nog uit te geven maar om dat ter beschikking te laten van de nieuwe staten. In de nieuwe begrotingswijziging staat een keurig verhaal over het meerjarenperspectief en daaruit blijkt dat er de komende periode nog slechts een bedrag van € 3 miljoen vrij beschikbaar is, terwijl dat een paar maanden geleden nog € 6,6 miljoen was. Mijn fractie is op zich niet tegen de uitgaven die met het bedrag van € 43 miljoen worden gedekt, maar wel tegen de manier van dekking.

Wat hebben wij geleerd van de Onderzoekscommissie Reserves en Voorzieningen? Geen geld op de plank laten liggen! Nou, dit geld laten we zo'n beetje tot 1 januari 2010 op de plank liggen. Ons tweede bezwaar is dat het aanleggen van reserves ons budgetrecht doorkruist. Als het bijvoorbeeld gaat om het kanaal Erica-Ter Apel zijn wij best bereid meer te betalen, maar wij willen dat het college bij de staten terugkomt wanneer er meer geld nodig is en dan uitlegt waarom de staten meer geld beschikbaar moeten stellen dan de eerste € 5 miljoen, waarna de staten een besluit kunnen nemen. Nu wordt een reserve gemaakt met een vage omschrijving, waardoor het college alle kanten met het geld uit kan als het maar iets met het kanaal en tegenvallers te maken heeft. De staten geven hiermee hun budgetrecht uit handen. Van de Onderzoekscommissie reserves en voorzieningen hebben wij geleerd dat de reserves zo veel mogelijk opgeheven moeten worden en dat de uitgaven via de exploitatie moeten lopen. Dat hebben wij geleerd van die onderzoekscommissie en laten wij het geleerde dan ook toepassen.

Voorzitter. Mijn interessante verhaal is hiermee afgelopen. Ik besluit met de mededeling dat mijn fractie tegen dit voorstel zal stemmen.

De heer DOHLE: Mijnheer de voorzitter. Ik ben nog even beduusd van het verhaal van GroenLinks. Ik dacht even dat GroenLinks voorstander was van de aanleg van het kanaal Erica-Ter Apel maar over zijn eigen lef struikelde, maar nu is mijn indruk dat die fractie ook nog over een gebrek aan vertrouwen struikelt.

Voorzitter. In de commissievergadering van verleden week is over dit statenstuk uitgebreid van gedachten gewisseld en daarbij kwam het college met een in onze ogen gedegen toelichting op de voorgestelde wijze van financiering. Door alle grote projecten zo naast elkaar te zetten, word je wel me je neus op de feiten gedrukt: het gaat al met al om heel veel geld.

Een opstelling als deze maakt ook een wat meer integrale afweging mogelijk, eentje waarbij je zegt dat eenmalige investeringen in de infrastructuur een directe uitgave toestaan, terwijl een investering in het Drents Museum of het provincie met enige regelmaat terugkomt; zo'n investering wordt via de meerjarige begroting gefinancierd en daarop wordt vervolgens ook afgeschreven. Al met al is het een keuze, maar geen keuze in de zin van dat het een broekzak-vestzak-verhaal is en ook een andere keuze dan de goocheltruc van de heer Harleman van enige tijd geleden, want aan het eind van deze keuze blijft er meer besteedbaar geld over. Dat was de kern van het verhaal in BFE die wij meenemen en wij hebben waardering voor deze slimme en effectieve manier van financieren.

De heer HARLEMAN: Maar de heer Dohle kan toch niet volhouden dat er meer geld overblijft, nu de structurele ruimte voor de volgende statenperiode beperkt is en de helft van het hiermee verdiende geld nu al wordt uitgegeven. Voor de volgende periode is er daarmee veel minder geld over.

De heer DOHLE: De discussie daarover is verleden week uitgebreid gevoerd en ik weet ook dat het mij niet gaat lukken de heer Harleman te overtuigen. Maar wij hebben het wel nadrukkelijk ook afgewogen in de zin van dat er bij de huidige rentestanden een voordeel is te behalen. Het staat de komende staten overigens vrij om het nog op een andere manier te doen. Er blijft dus wel enige keuzevrijheid over. Dus wanneer het als gevolg van de ontwikkeling van de rentestanden hiermee niet gered kan worden, moet bekeken worden wat er nog gerepareerd kan worden.

Voorzitter. Wij stemmen dus in met het voorliggende voorstel. Met de voorgestelde wijze van financieren blijft er minder geld dood op de plank liggen en door deze grote projecten direct te financieren blijft er meer ruimte, en dus meer keuzemogelijkheden, over voor de komende staten.

De discussie over het kanaal Erica-Ter Apel is bij de behandeling van het vorige agendapunt gevoerd en ik ben niet van plan daarop terug te komen.

Met de verdubbeling van de N33 gaat een lang gekoesterde wens van de VVD in vervulling. Het was een ingewikkeld proces, maar de klus lijkt geklaard. Een bedrag van € 11,5 miljoen voor een rijksweg is veel maar verantwoord wanneer die uitgave wordt afgezet tegen een hogere verkeersveiligheid en een meerwaarde voor de ontwikkeling van het gebied en daarbij gaat het niet alleen om het traject tussen Assen en Zuidbroek maar om ook om het achterliggende gebied, tot en met de haven van Delfzijl.

Mijnheer de voorzitter. Deze opmerkingen brengen mij tot de constatering dat het vandaag een historische dag is, niet alleen omdat de VVD twee punten die zij al lang wilde, heeft binnengehaald, het is vooral een historische dag voor de Veenkoloniën. Het kanaal in het zuiden, de N33 in het noorden, tel daar de verbeteringen van de N34 bij en wij hebben het over een geweldige boost voor het totale gebied.

Voorzitter. Sta mij toe om met de verkiezingen in aantocht toch even aan te geven dat dit een prachtig voorbeeld is van waar de regierol van de provincie toe kan leiden. Zeker, het kost geld, veel geld, maar het zijn ook goede voorbeelden van waar samenwerking met de regio toe kan leiden en wat bereikt kan worden wanneer je de handen ineengeslagen worden. Ik hoop dat dit anderen enthousiasmeert om bij dit succes aan te haken. Met die anderen bedoel ik ook de regio, Den Haag en Brussel.

Ik wens het college veel geluk met dit besluit en de Veenkoloniën een goede, ontsloten toekomst.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Het zal wel geen verbazing wekken dat ik met instemming kennis heb genomen van de woorden van de heer Dohle - hij heeft verwoord hoe het college deze zaak ook voelt en heeft benaderd - en dat de woorden van de heer Harleman op iets minder instemming van mijn kant kunnen rekenen. Zijn bijdrage was overigens wel consequent, maar daarmee in mijn wijze van zien niet minder onwenselijk.

Voorzitter. Ik kan alleen maar herhalen dat het college denkt dat wanneer een zo groot bedrag à fonds perdu beschikbaar komt, daar heel creatief mee omgegaan moet worden. We hadden het structureel kunnen maken door het stukje bij beetje te bestemmen voor structureel onderhoud, maar dan moet er ook een reserve van gemaakt worden. Het is altijd een beetje een kip-en-ei-discussie wanneer iets dood op de plank ligt en wanneer niet. Wij hebben ervoor gekozen om dat deel van de problematiek rond de N34 die een structurele last voor de na ons komende staten betekent, dus beheer en onderhoud en

alles wat rechtstreeks met de instandhouding van de weg te maken heeft, rechtstreeks via de meerjarenraming te financieren, in dit geval via het ophogen van het managementcontract. Daarmee is volstrekt helder dat dit een langjarige kostenpost is en ook zal blijven. Maar dat is met bijvoorbeeld de N33 niet het geval. Daarbij gaat het om een eenmalige bijdrage in de investering, weliswaar met een heel groot strategisch, structureel effect op de ontwikkeling van het gebied – daarom doen we het ook – maar het is een rijksweg en dus is het onderhoud voor het Rijk. Zo'n project leent zich er daarom buitengewoon goed voor dat het in een keer wordt gefinancierd. Het voordeel hiervan is ook dat het bedrag in een keer op tafel is en dat op basis van dat bedrag met de andere partijen kan worden onderhandeld over het gaatje dat ook nog in dat project zit: op basis van de huidige begroting is € 140 miljoen niet helemaal voldoende. Wij verschaffen ons met onze bijdrage de politieke speelruimte om niet nog meer geld vast te leggen teneinde die weg gerealiseerd te krijgen.

Het betekent wel dat wij dit bedrag op de een of andere manier zichtbaar moeten maken en dat is technisch niet anders mogelijk dan hiervoor een aparte reserve te maken. Dat is niet geld dood op de plank laten liggen, maar er juist op een slimme manier gebruik van maken.

Ten aanzien van het kanaal Erica-Ter Apel geldt eenzelfde soort redenering.

Als het om het Drents Museum en het provinciehuis gaat, gaat dit verhaal in veel mindere mate op, want op grond van het BBV moet daar op afgeschreven worden en bovendien gaat het om projecten die tot in lengte van jaren blijven bestaan. Daarom is er vooralsnog voor gekozen die projecten niet ook eenmalig te financieren. Volgens onze financieel specialisten is het, gelet op de rentestanden en dergelijke, ook bedrijfseconomisch slim om het een wel en het ander niet in een keer weg te financieren.

Daarna blijft er nog een deel van het beschikbare geld over en dat deel gaat in de Algemene reserve. In de Nota reserves en voorzieningen staat wel dat er niet gepot moet worden en dat er geen geld dood op de plank moet blijven liggen, maar het geld moet natuurlijk wel ergens blijven. En het is nu juist de vrijheid en verantwoordelijkheid van de staten om over de besteding van dat geld te beslissen. Het is dus een bewuste keuze van het college geweest om dat geld gewoon over te dragen naar de volgende periode en niet al op de een of andere manier vast te leggen in structurele budgetten of in allerlei andere leuke plannetjes. Dat is ook de reden waarom wij tot op de dag van vandaag heel zuinig zijn in de onderhandelingen.

Wanneer de nieuwe staten na 7 maart zeggen de Algemene reserve veel te groot te vinden, dan hebben zij twee mogelijkheden: zij geven op basis van het nieuwe collegeprogramma dit geld meteen een bestemming - het kan dan gaan om investeringen, cofinanciering van het transitieprogramma voor Pieken in de Delta en Europese programma's of wat dan ook maar - maar als de nieuwe staten hier niet voor kiezen, kunnen zij het geld ook gebruiken voor vervroegde afschrijving, waarmee de structurele ruimte weer wat groter wordt.

Het huidige college heeft dus de nu voorliggende keuze gemaakt om de nieuwe staten de maximale vrijheid te geven. Per saldo kunnen er voordelen uit voortkomen door rentetoerekeningen, snelheid van besluitvorming en dat soort zaken. Als die voordelen er niet komen is het op z'n slechts op het eind vestzak-broekzak, maar hebben de staten van na 7 maart wel meer speelruimte om goede dingen te doen ten behoeve van deze provincie.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

De VOORZITTER: De fractie van GroenLinks zal aantekening worden verleend dat zij geacht wenst te worden tegen het voorstel te hebben gestemd.

4. Het voorstel van gedeputeerde staten van 21 december 2006, kenmerk 51/5.1/2006015570, Provinciale bijdrage verdubbeling N33

Hierbij te betrekken:

- de brief van gedeputeerde staten van 22 november 2006, kenmerk 46/5.9/2006013172, inzake Startnotitie N33

en het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Omgevingsbeleid van 17 januari 2006.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten de staten overeenkomstig het voorstel van het college.

5. Moties, vreemd aan de orde van de vergadering

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Het lijkt mij goed meteen de motie in te dienen, want daar gaat het uiteindelijk om.

Motie M1

De staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 31 januari 2007;

overwegende, dat:

- *het van groot belang wordt geacht door provinciale staten, dat een goede voorlichting dient plaats te vinden inzake de ziekte van Lyme, ook wel genoemd de tekenziekte;*
- *dit van belang is voor onze inwoners, maar ook voor de vele bezoekers van onze provincie Drenthe, die komen wandelen, fietsen en verblijven in de natuur;*
- *de overheid het voorlichten en waarschuwen verplicht is aan de inwoners en de gasten van de provincie Drenthe;*
- *wanneer de overheid niet veel meer gaat voorlichten de ziekte van Lyme kan uitgroeien tot een nationale ramp;*

besluiten:

- *het college van GS op te dragen, om zo snel mogelijk een voorlichtingsplan te ontwikkelen, in eventuele samspraak met de groene organisaties, milieufederatie, sportfederaties, VVV's, NLTO en andere betrokken organisaties;*
- *dat het college zorg moet dragen voor een zo spoedig mogelijke praktische uitvoering van de voorlichting, met alle ten dienste staande middelen;*
- *dat deze motie ter kennis wordt gebracht van de landelijke overheid en alle andere provincies,*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Deze motie maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer DE HAAS: Voorzitter. Waarom vandaag deze motie? Het is niet nieuw. In het verleden heeft de OPD deze zaak al onderkend en dit ter kennis van de staten gebracht.

De heer BEERDA: Voorzitter. Ik heb een vraag naar aanleiding van de vraag van de heer De Haas waarom hij het nodig vindt nu met een motie te komen. Wat mij erg verbaast, is dat wij op dit moment met deze motie worden geconfronteerd, terwijl het niet ongebruikelijk is dat wanneer je draagvlak voor een motie zoekt, je op z'n minst de andere partijen er kennis van laat nemen. De vraag "waarom" verbaast mij dus enigszins.

De heer DE HAAS: Dat kan ik mij voorstellen. Ik moet toegeven dat wij verzuimd hebben de griffie te verzoeken deze motie te verspreiden, maar in dit geval was dit niet erg, want het onderwerp is niet nieuw. Wij veronderstellen ook dat mensen die in dezen hun verantwoordelijkheid nemen een aantal zaken bekend is. Waarom nu, op dit moment een motie? Dat zal ik vertellen.

De directe aanleiding om dit onderwerp weer op de agenda te zetten, is een nog twee jaar doorlopend onderzoek van twee onderzoekers van de Universiteit Wageningen, de heren Takken en Van Vliet, die reeds nu naar buiten zijn gekomen met mededelingen van de inhoud waarvan wij eigenlijk allemaal vreselijk moeten schrikken. Het blijkt dat meer dan 30% van de teken besmet is met de borroleosebacterie en dat het aantal patiënten in een jaar tijd van 6.000 tot 70.000 is gestegen. Dit zijn verontrustende cijfers, die ik ook verleden jaar al noemde.

De heer W.A.R. BOER: Voorzitter. Ik stel voor dat de heer De Haas dit onderzoek van die twee heren van de Universiteit Wageningen aan de orde stelt in de eerstvolgende vergadering van de Statencommissie CW. Wij kunnen dan van tevoren hun rapport lezen en op basis daarvan verder handelen, indien wij dat noodzakelijk achten.

De heer DE HAAS: Voorzitter. Ik vind dat een geweldige opmerking, alleen, het onderwerp is nu aan de orde. De gegevens uit dit rapport zijn alom vrijgegeven en zijn dus ook in de pers verschenen. Een detaillistische studie van hun verslag is niet noodzakelijk om stappen te zetten en als staten van Drenthe onze verantwoordelijkheid te nemen. Drenthe is een fiets- en wandelprovincie en heeft een verantwoordelijkheid ten aanzien van zijn inwoners en ten aanzien van zijn gasten.

De heer W.A.R. BOER: Voorzitter. Ik geloof de heer De Haas op zijn blauwe ogen, maar voordat de provincie beleid gaat uitvoeren dat eigenlijk landelijk beleid zou moeten zijn, krijgen wij graag eerst wat meer informatie over dit onderwerp, want wij kunnen hier echt niet verder mee.

De heer DE HAAS: Ik zal dadelijk een folder overhandigen.

De heer W.A.R. BOER: Dat heeft de heer De Haas al een keer gedaan en die folder heb ik nog.

De heer DE HAAS: In die folder staat de nodige informatie. En als de heer Boer dan nog meer verontrustende gegevens wil hebben, moet hij maar even naar de site van de patiëntenvereniging van Lyme gaan en dan krijgt al de meest recente landelijke informatie. De heer Boer zal daarvan schrikken. Voorzitter. Ik blijf bij mijn stelling dat wij verantwoordelijkheid dragen. Als de nationale overheid op dit punt een taak heeft en deze niet, of nog niet, uitvoert dan moeten wij niet wachten die taak over te nemen. Ook hier geldt het: Stel niet uit tot morgen wat gij heden kunt doen. Wij kunnen wel degelijk iets doen en wij zijn dat ook verplicht tegenover de Drentse burgers.

De heer HOLMAN: Voorzitter. Mijn fractie begint meer sympathie te krijgen voor het aanklaarten van dit onderwerp, maar ik adviseer de heer De Haas toch maar in te gaan op het verzoek van de heer Boer, want op deze manier wordt het 'm niet. Als de provincie echt wat zou moeten doen, heeft de heer De Haas meer kans dat te bereiken als dit punt eerst in de Statencommissie CW wordt besproken. Ik stel dan ook voor de behandeling van dit onderwerp te verplaatsen naar de eerstvolgende vergadering van de Statencommissie CW. De heer De Haas heeft dan veel meer kans dat de provincie besluit iets te doen, iets, wat hij in het verleden nog niet voor elkaar heeft gekregen.

De heer DE HAAS: Ik dank de heer Holman voor zijn suggestie, maar er ligt nu een motie voor, waarin wij volledig geloven.

De heer HOLMAN: Voorzitter. Ik heb een ordevoorstel gedaan en ik hoor graag van de andere fracties of zij dat voorstel steunen.

De VOORZITTER: Zo werkt het niet helemaal. De staten hebben er bij de vaststelling van de agenda mee ingestemd dat de heer De Haas een motie ging indienen. Die motie is inmiddels ingediend en omdat ik heb geconstateerd dat die deel uitmaakt van de beraadslagingen, hebben de staten er over te beraadslagen.

Mevrouw SMITH: Mijnheer de voorzitter. Als de heer De Haas het doel dat hij met de motie beoogt wil bereiken, dan moet hij die motie eerst ter bespreking voorleggen in de Statencommissie CW. In deze statenvergadering zal de motie worden afgeschoten en dan heeft de heer De Haas nog niets bereikt.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. De heer Beerda vroeg de heer De Haas wat de reden is om nu die motie in te dienen. De heer De Haas verwees in antwoord op die vraag naar het onderzoek. Dat antwoord is op zichzelf al een beetje bijzonder, want het onderzoek waarnaar de heer De Haas verwijst, is helemaal niet zo erg nieuw – het is al enkele maanden oud – en ik moet eerlijk zeggen dat onze fractie zich in alle eerlijkheid afvraagt of de timing van de heer De Haas om nu met dit onderwerp te komen, niet een teken aan de wand is.

De heer W.A.R. BOER: De heer De Haas heeft het in de motie genoemde probleem al eerder aangekaart en als hij echt wil dat de staten dit probleem serieus bekijken dan moet hij zijn motie onderbouwen met een aantal stukken die wij van tevoren kunnen bestuderen. Nu valt deze motie ons koud op het dak. Met deze manier van handelen doet de heer De Haas zijn eigen zaak geen goed.

De heer DE HAAS: Zo koud is deze zaak niet, deze zaak speelt al een poos, want de ziekte van Lyme is, helaas, niet nieuw. Alleen de cijfers die nu boven tafel zijn gekomen, waren voor ons wel een reden om dit onderwerp nu op de agenda te zetten. Het is nu nog winter, maar de verbreiding van de tekenziekte door knaagdieren neemt hand over hand toe en daarom vergt een aanpak hiervan geen uitstel. Wij roepen het college daarom op dit moment op, actie te ondernemen, want de toestand wordt al erger. Ik begrijp werkelijk niet, dat wanneer ik het college vraag de mensen voor te lichten over een zaak die op een nationale ramp kan uitdraaien, ik eerst diepgaande studies hierover moet voorleggen. Voorzitter. Ik vind het prima als dat de staten dat de normale gang van zaken vinden, maar wij leggen ons daar niet bij neer. En als de andere fracties besluiten deze motie af te schieten dan doen zij dat toch rustig? Maar dan moeten zij ook even aan de Drenten uitleggen waarom zij dat hebben gedaan. Zij moeten dan uitleggen dat de heer De Haas met een motie kwam, die hun rauw op het dak viel. Ik vind het prima, en de staten leggen het dan verder maar uit.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. De heer De Haas heeft dit onderwerp als eens meer opgevoerd en ik heb hem ermee op TV Drenthe en zelfs op de landelijke tv gezien. Het onderzoek van de heer Van Vliet dat hij zojuist noemde, is in alle kranten breed gepubliceerd en dus is het onderwerp wijd en zijd bekend. Ik ben het dan ook wel een beetje met de heer De Haas eens dat er niet zo nodig nog een diepgaande studie naar verricht moet worden, maar ik ben het niet met hem eens dat wij nu in Drenthe helemaal vanuit het niets een voorlichtingscampagne moeten gaan beginnen, want op dit gebied is er al heel veel gepubliceerd. Om die reden heb ik niet zoveel behoefte aan deze motie. En bovendien: teken lezen geen folders en houden zich er dus toch niet aan.

De heer DE HAAS: De teken zullen niets doen, dat ben ik met de heer Baas eens. Maar met betrekking tot de voorlichtingscampagne heb ik gezegd dat wij niet tot morgen moeten uitstellen wat wij heden kunnen doen. Die voorlichtingscampagne is gericht op de bevolking van Drenthe en op de bezoekers van deze provincie. En of het nu oude gegevens zijn of nieuwe en wat er op dit moment ook aan voorlichting is, in mijn optiek is het allemaal veel en veel te weinig. Dat is niet alleen mijn mening, er zijn meer mensen die die mening zijn toegedaan. En daarom stel ik dit onderwerp vandaag aan de orde. Maar als ook de heer Baas hier niet aan mee wil werken, dan doet hij dat toch niet. Het is heel simpel.

De heer BAAS: Voorzitter. Ik vind dat er over dit onderwerp juist het afgelopen jaar buitengewoon veel is gepubliceerd en dat er heel veel over bekend is geworden. Daarom vind ik dat er op dit moment geen behoefte is aan nadere voorlichting over dit onderwerp. Hierover verschillen de heer De Haas en ik dus van mening.

De heer DE HAAS: Voorzitter. Ik wil erop wijzen dat publiceren over een onderwerp nog niet betekent dat er bevolkingsbreed wordt gewaarschuwd. Dat zijn twee totaal verschillende zaken.

Mevrouw SMITH: Voorzitter. Voordat de heer De Haas in deze verkiezingstijd zijn rol van underdog helemaal heeft uitgemolken, wil ik hem nog vragen waarom hij de gezondheidszorg er niet bij betreft, terwijl het tenslotte om een ziekte gaat. Verder is niet duidelijk hoeveel middelen hij beschikbaar wil stellen, waarvoor die moeten worden ingezet en waaruit die worden gedekt. Ik vind het jammer dat de heer De Haas dit onderwerp nu op deze manier brengt.

De heer DE HAAS: Het is het goed recht van mevrouw Smith om dit te vinden. De gezondheidszorg kan er bij betrokken worden, alles kan er bij betrokken worden. Wij vragen het college juist na te gaan wat Drenthe kan betekenen in de voorlichting over deze ziekte. Wij leggen geen beperkingen op. Indertijd hebben wij gezegd dat er een goede folder moest komen, maar er is een scala aan mogelijkheden om de bevolking te waarschuwen, of het nu via een inentingscampagne is of via iets anders. Wij hebben een bepaalde verantwoordelijkheid in Drenthe en die leg ik hier graag in het midden.

De heer WIJBENGA: Mijnheer de voorzitter. Met sommige dingen is het zo dat ze eerste heel dichtbij moeten komen om de volle omvang ervan te snappen. Ik moet er meteen bij zeggen dat de ziekte van Lyme mij niet persoonlijk is overkomen.

Ik zou het heel vervelend vinden dat het er vandaag op uitdraait dat de staten allerlei dingen moeten verzinnen en bruggen moeten opwerpen om het onderwerp maar niet te hoeven bespreken. Ik denk dat de heer De Haas het buiten dit huis niet kan uitleggen wanneer zijn motie wordt verworpen. Als de motie eenmaal in stemming wordt gebracht, is er een grote kans dat het onderwerp niet opnieuw op de agenda komt; de staten hebben er immers over besloten.

Ik druk de heer De Haas dus nogmaals op het hart dat het het beste is dat hij de motie intrekt en dat hij het onderwerp eerst in de commissie ter bespreking voorlegt. Als hij dan met een goed voorstel komt, zal er best steun voor te vinden zijn, zeker vanuit mijn fractie. Bij die bespreking kunnen alle rapporten en ook het geld aan de orde komen. Het punt moet wel op de agenda blijven maar dan eerst in de commissie.

De heer W.A.R. DE BOER: Voorzitter. Wij steunen deze lijmpoging.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Het onderwerp leeft. Maar de teken leven ook. De ervaring die ik de afgelopen statenperiode heb opgedaan met het aanhouden van moties en het behandelen ervan in commissies is dat dit tot op de dag van vandaag weinig heeft opgeleverd.

Ik ben ervan overtuigd dat de zojuist door de staten gemaakte opmerkingen goed zijn bedoeld en daarom neem ik die ter harte. Ik trek daarom de motie in, in de overtuiging dat het beter is ten halve te keren dan ten hele te dwalen, maar ik behoud mij het recht voor om na de behandeling in de commissie en indien nodig, dit onderwerp te eniger tijd opnieuw op de agenda te plaatsen.

Voorzitter. Ik trek de motie in. Ik ben wel blij met de discussie die toch nog heeft plaatsgevonden want die heeft mij de gelegenheid gegeven om de ernst van de ziekte van Lyme nog eens onder de aandacht te brengen. We kunnen natuurlijk over dit onderwerp debatteren en daarbij de komische noot hanteren, maar dit is een ernstig onderwerp en ik heb het vanuit die overtuiging op de agenda gebracht.

De VOORZITTER: Ik constateer dat motie M1 is ingetrokken en derhalve van de agenda is afgevoerd. Ik geef het woord aan de heer Hornstra.

De heer HORNSTRA: Mijnheer de voorzitter. Het voornemen van het Essent Milieu Wijster om te komen tot een uitbreiding met twee megaovens vindt de PvdA een slecht voornemen. Het is naar onze mening niet nodig en bovendien past die uitbreiding niet in Drenthe. Daarom zal ik straks een motie van deze strekking indienen, maar staat u mij toe, dat ik vooraf nog een paar formele en een paar inhoudelijke opmerkingen maak.

Ik begin met de formele opmerkingen. Ik denk dat men zich kan voorstellen dat ik hier met enigszins gemengde gevoelens sta. Op 20 december 2006 heeft de PvdA een interpellatiedebat aangevraagd en daarin hebben wij duidelijk gemaakt wat ons standpunt is met betrekking tot de plannen van Essent. Een aantal partijen was het volstrekt met ons eens, van andere was het mij niet geheel duidelijk en omdat wij niet proefden dat er in de staten een meerderheid was voor een motie, hebben wij toen geen motie ingediend.

Maar toen kwamen de kerstdagen, dagen van bezinning, van nadenken over de belangrijke dingen in het leven en blijkbaar hoort daar ook de verbranding van afval bij en zo kreeg ik vanuit diverse media signalen dat er bij nader inzien toch eigenlijk wel een meerderheid in deze staten zou zijn voor de uitspraak dat zij het voornemen van Essent geen goed voornemen vonden en dat de boodschap aan Essent dus eigenlijk was: begin er niet aan.

Mijn volgende formele opmerking betreft de vraag waar de staten wel en waar zij niet over gaan. Wij gaan niet over plannen die volgens de bestaande bestemmingsplannen uitgevoerd kunnen worden, het gaat dan over ruimtelijke ordening. Wij gaan niet voorstellen om tijdens het spel de regels te veranderen. Wij zijn geen bananenmonarchie. Maar dit neemt niet weg dat wij wel ongelukkig zijn met de plannen die mogelijk wel kunnen. En in die zin is het denk ik goed naar de toekomst te kijken en de uitvoering van het amendement van D66 daarbij goed tegen het licht te houden.

Waar wij wel over gaan is de milieuvergunning, althans in controlerende zin en daarin vinden wij misschien de mogelijkheden om de plannen formeel tegen te houden, en dan doel ik met name op het punt van de restwarmte.

Ik kom op een paar inhoudelijke opmerkingen.

Het begint natuurlijk met de rotzooi die wij zelf met elkaar maken. Ik heb begrepen dat hiervan in Nederland ongeveer 60 megaton per jaar geproduceerd wordt. Dat is 60 miljard kilo. Het grootste deel ervan wordt hergebruikt en vooral de industrie doet dat heel goed. Het meeste afval dat verbrand wordt is ons eigen consumptieafval, ofwel wij zouden zelf minder troep moeten maken. Over de voortvarendheid waarmee de landelijke overheid optreedt, die op dit punt in eerste instantie een duidelijke taak heeft, bestaat bij ons enige twijfel. Wij zouden dus kunnen overwegen om naast een bewustwordingscampagne die gaat over energiegebruik, dus besparing, ook een gerichte campagne te beginnen, gericht op het minimaliseren van de hoeveelheid afval. Minder afval maakt minder verbrandingscapaciteit nodig, niet alleen in het Noorden maar in het hele land.

Ik wil hierbij wel opmerken dat wij principieel niet tegen het verbranden van afval zijn. De keerzijde van niet verbranden is natuurlijk storten en ook daarover valt wel het een en ander te zeggen. Maar als wordt besloten tot verbranden dan moet dit gebeuren met de best beschikbare techniek en moet het bij de bron gebeuren. Dus geen gesleep met afval en – heel belangrijk – energetisch verantwoord, en dan gaat het over de vraag wat wordt gedaan met alles wat vrij komt en dan denk ik aan restwarmte, stroomopwekking en dergelijke. Daar moet een goede milieuwetgeving op toezien.

Over Wijster hebben wij bij een vorige gelegenheid al een heel aantal zaken besproken. Wij hebben toen gezegd zorgen te hebben als het gaat om de effecten op de volksgezondheid, de natuurgebieden en de landbouw. Wij hebben ook toen al heel duidelijk gemaakt dat het ontbreken van mogelijkheden om iets met de restwarmte te doen bij ons heel zwaar weegt en, misschien toch wel het belangrijkste, dat het niet in het imago van Drenthe: rust, ruimte en schone lucht, past. Bovendien is het niet nodig. Uit alle onderzoeken blijkt dat er in de nabije toekomst in Nederland wel meer verbrandingscapaciteit nodig is, maar dat daarvoor zowel in Nederland als in Duitsland allerlei plannen zijn en dat Essent dus waarschijnlijk gaat bouwen voor afval dat ik weet niet waar vandaan komt. Dan is de opmerking terecht dat Wijster niet het afvalputje moet worden voor het Noorden, voor Duitsland of voor misschien nog wel verder weg.

Essent heeft een missie en in die missie staat dat het bedrijf verantwoord wil ondernemen. Essent is in publieke handen; we hebben er vandaag in de krant nog weer een en ander over kunnen lezen. Een publieke onderneming heeft op zijn minst de taak om maatschappelijk verantwoord te ondernemen en moet zelf wat zij in haar eigen missie heeft verwoord, heel serieus nemen. Dan denk ik dat de staten een dringend beroep op dat bedrijf kunnen doen om zijn eigen missie serieus te nemen en dus van dit voornemen af te zien.

In de motie die ik zal indienen, vragen wij het college namens de staten aan Essent duidelijk te maken dat het een slecht voornemen is om met dit initiatief te komen.

Voorzitter. Ik wil graag de motie voorlezen.

Motie M2

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 31 januari 2007;

kennisgenomen hebbende van de plannen van Essent Milieu Wijster om twee nieuwe afvalverbrandingsovens te bouwen;

Overwegende dat:

- *de aanwezige waarden in het stroomdal van het Oude Diep niet mogen worden aangetast;*
- *rust, ruimte, natuur en schone lucht tot de kernwaarden van Drenthe horen;*
- *de bouw van een vuilverbrander die zal behoren tot de zesde ter wereld in grootte, haaks staat op ons streven de positieve kwaliteiten van Drenthe te versterken;*
- *het publiek maatschappelijk belang met deze uitbreiding niet is gediend;*

constaterende dat:

- *er op het terrein in Wijster geen mogelijkheid is de vrijkomende restwarmte te benutten;*
- *een groei met 3240 ton extra afval per dag tot veel meer verkeersbewegingen kan leiden;*
- *het aantal transportbewegingen in het POPII aan een maximum is gebonden;*
- *er geen behoefte aan meer verbrandingscapaciteit in Drenthe bestaat;*

spreken hun verontrusting uit en verzoeken het college:

- *alle mogelijkheden te onderzoeken hoe deze uitbreiding kan worden voorkomen;*
- *provinciale staten te rapporteren over de uitkomsten,*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Deze motie maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer LANTING: Mijnheer de voorzitter. De fractie van de ALD heeft ook geprobeerd zich een mening over dit vraagstuk te vormen en dat was niet zo moeilijk. Het standpunt dat wij in Drenthe geen uitbreiding van de vuilverbrandingscapaciteit en in bredere zin van omgevingsbelastende bedrijvigheid willen, is niet zo moeilijk te formuleren, maar het dilemma is dan hoe wij die uitbreiding kunnen voorkomen.

Bij de interpellatie in de vergadering van 20 december heeft de heer Hornstra al geprobeerd aan te geven dat geen uitbreiding zou moeten plaatsvinden, maar toen heeft hij hierover, helaas, nog geen motie ingediend. Ik vond dat een beetje jammer, omdat daardoor de discussie in die vergadering eigenlijk een beetje als een nachtkaars uit ging. Nu heeft hij wel een motie ingediend en die motie komt erop neer dat hij het college verzoekt te onderzoeken hoe uitbreiding kan worden voorkomen en hierover aan de staten te rapporteren. Daarbij wordt dan helemaal volgens de regels gehandeld.

Ik heb ook geprobeerd mij in dit onderwerp te verdiepen en daarbij heb ik zowel in dit huis als bij de ministeries om inlichtingen gevraagd. En eigenlijk is mijn conclusie op basis van alle antwoorden die ik kreeg, dat de regels zodanig zijn dat wij wel kunnen proberen nog wat zand in de machine te gooien, maar dat Essent als het op deze weg voortgaat, op basis van de regels die er nu eenmaal zijn en waaraan wij ook niet moeten willen tornen, omdat wij daarmee aan de grondvesten van ons rechtsstelsel komen, zijn zin krijgt.

Wat kunnen wij dan nog wel doen? Zijn er nog andere middelen om deze uitbreiding tegen te houden? Wij denken dat er zo'n middel is en dat is dan de lijn van de publieke opinie.

Ondernemingen zijn, dat blijkt uit onderzoeken, vaak nog meer dan overheden gevoelig voor imago-schade – hiervan zijn honderden voorbeelden te noemen – en daarom moet voor een andere aanpak worden gekozen. Ik denk daarom dat PS hun moties scherper moeten formuleren. Er zou ook in moeten staan hoe PS deze zaak zien, waarmee de publieke opinie meer inzicht krijgt in de problematiek. Er ontstaat dan een meer open en interactief proces.

(De heer Holman verlaat de vergadering.)

Ook het overleg tussen de provincie en Essent moet duidelijker worden. De pers kan hierin een belangrijke rol spelen. Nu is het nog te veel zo dat het publiek niet te weten komt wat in dergelijke overleggen is afgesproken. Ik noem als voorbeeld het amendement van D66. Dat amendement is nu twee jaar onderweg en nu moet D66 in een brief van bijna twee kantjes vragen wat er eigenlijk met dat amendement is gebeurd.

(Voorzitter: de heer Looman.)

Wat er allemaal gebeurt, onttrekt zich aan de aandacht en een van de voorwaarden om de publieke opinie te sturen is dat er een heel duidelijk inzicht is in wat er gaat gebeuren. Voorzitter. Ik wil een zestal punten noemen waarover naar onze mening meer duidelijkheid wenselijk is. Enkele van die punten zijn overigens ook al door de heer Hornstra genoemd.

1. Wij weten dat het heel moeilijk is het amendement van D66 in regels om te zetten, maar het college is wel verplicht dit te proberen.
2. Het overleg tussen GS en Essent moet meer in de openheid plaatsvinden: het publiek moet meer kennis kunnen nemen van wat daar besproken wordt.
3. De aanwezige vuilverbrander is in 2009 15 jaar oud en dan economisch afgeschreven. Het ligt in de rede dat er dan aanpassingen komen en het is belangrijk dat dit gebeurt volgens het ALARA-principe (As Low As Reasonable Achievable) en dat dit ook in de discussie betrokken wordt.
4. Het veiligheidsconvenant dat 13 jaar geleden tussen Essent Milieu en het Landbouwschap is afgesloten en dat inhoudt dat rond de vuilverbrander door de Universiteit van Wageningen tuintjes zijn aangelegd waar vanggewassen worden verbouwd.

De heer HORNSTRA: Voorzitter. Ik heb toch wat moeite met hoe de discussie nu verloopt. Provinciale staten zijn in het leven geroepen om de publieke zaak te behartigen en er wordt nu gesuggereerd dat er dingen gebeuren waarvan de burger geen kennis kan nemen. Het is dan misschien een taak voor de politieke partijen om daaraan meer ruchtbaarheid te geven, maar PS moeten zich wel beperken tot hun functie. Wij hebben in het verleden en ook nu weer vragen gesteld. Wij krijgen daar keurig antwoord op en daarvan kan iedereen kennisnemen. Ik vind daarom dat de heer Lanting de gang van zaken niet helemaal goed neerzet.

De heer Lanting zegt nu enkele dingen, waarvan ik denk: ja, dat gebeurt. Maar ik heb geen zin om een discussie over ALARA-principes en dergelijke te voeren. Er kan pas een milieuvergunning worden afgegeven wanneer aan allerlei eisen wordt voldaan. De heer Lanting herhaalt dus eigenlijk wat al bestaand beleid is en ik begrijp daarom ook niet zo goed waar deze discussie vandaan komt.

De heer LANTING: Inderdaad zijn veel dingen in het openbaar bestuur openbaar, maar toch blijken sommige zaken minder bekend te zijn en dan kan het nooit kwaad die zaken nog eens duidelijk neer te zetten. En als je kiest voor de lijn om te sturen op de publieke opinie – een andere mogelijkheid hebben wij in deze zaak eigenlijk niet over – dan is het ook belangrijk dat je deze dingen meer naar buiten brengt. Nou, daar hebben wij een taak in en ik ben nu bezig die taak uit te voeren. Daarom wil ik in deze staten – en via deze staten komt het dan ook weer naar buiten – nog een paar dingen naar voren brengen.

Ik heb al gezegd dat het belangrijk is dat het veiligheidsconvenant in de benen blijft. Het Landbouwschap dat hierin toentertijd partner was, is inmiddels opgeheven maar er is wel een rechtsopvolger.

Maar toch blijkt dat een commercieel bedrijf als Essent Milieu – toen het convenant werd afgesloten heette het nog VAM – zo'n convenant maar lastig vindt, mede omdat het geld kost, en er eigenlijk wel af wil. Dan is het goed dat de provincie daar in springt.

Zo gaat het met meer investeringen. We hebben nu te maken met een onderneming en kan het nooit kwaad dat wij vanuit onze publieke taak nog even de vinger op deze zaak leggen. Het gaat nu om essentiële dingen en laten wij, mede in het belang van de volksgezondheid, daar de vinger nog maar eens op leggen.

5. We kunnen nu wel een hele discussie opzetten over het feit dat wij hier geen vuilverbranders willen, maar ook afvalbergen brengen grote risico's met zich. Het doorsijpelen naar het grondwater is een groot probleem en soms gebeurt dit al, waarna het doorgesijpelde water opgepompt en vervolgens schoongemaakt moet worden. Ook dergelijke dingen moeten als het om een publieke zaak gaat, naar buiten worden gebracht.

6. De restwarmte. Wij hebben al een aantal malen gesproken over ons energiebeleid. Wij doen heel erg ons best om energie te besparen, terwijl bij de vuilverbrander alle warmte zomaar de lucht in gaat. Het is zaak dat de provincie via een verordening regelt dat dit pas mag gebeuren wanneer alle alternatieven om de vrijkomende energie op een nuttige manier te gebruiken, zijn benut.

Voorzitter. Mijn pleidooi is dus vooral gestoeld op de gedachte dat de burger stuurt. De burger neemt kennis van deze feiten en kan vervolgens besluiten al dan niet op zoek te gaan naar een andere energieleverancier of internetprovider, omdat het maatschappelijk ondernemen van Essent niet aan zijn verwachtingen voldoet. Alle grote maatschappelijke veranderingen in onze wereld hebben vaak hun oorsprong in dit soort zaken.

Voorzitter. Ik heb dit graag als aanvulling op het verhaal van de heer Hornstra in deze vergadering willen inbrengen.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. Wij steunen de ingediende motie, laat ik met die mededeling beginnen. Maar eigenlijk wil ik er nog wel een schepje bovenop doen en dan niet zozeer in de richting van GS, want ik denk dat de opdracht aan GS voorlopig voldoende is, maar ik wil een oproep doen aan de politieke partijen, die door de fracties in deze staten gerepresenteerd worden.

Als het ons allen werkelijk ernst is te proberen de uitbreiding van de vuilverbrander tegen te houden dan is het verstandig om een meersporenbeleid te ontwikkelen. Via GS, de kant van de ruimtelijke ordening en de vergunningen, is dan een spoor, maar het andere spoor is dat wij met elkaar proberen maatschappelijk verzet te organiseren. Dat kan iedere fractie doen via haar eigen achterban of via een gezamenlijke actie, waarbij ik denk aan een symbolische actie, waarin wij alle Drenten oproepen om gedurende een bepaald uur het licht uit te doen of waarin wij de Drenten oproepen over te stappen van Essent als energieleverancier of kabelaar naar een andere maatschappij.

Op die manier kunnen wij proberen ons standpunt – statenbreed is er wel overeenstemming over de onwenselijkheid van de plannen van Essent Milieu Wijster – heel breed in de samenleving verankerd te krijgen. De staten lopen nu voorop, maar het is belangrijk dat de mening van de staten voldoende ankers krijgt in de Drentse samenleving. Het doel is massaal aan Essent duidelijk te maken dat dit niet kan.

Mevrouw MULDER: Mijnheer de voorzitter. Onze fractie staat achter de voorliggende motie en achter de oproep van de heer Hornstra om eens te bekijken wat aan voorlichting nodig is om de afvalberg die wij zelf produceren, te reduceren. Met de heer Hornstra willen wij daar graag naar kijken.

Of de door de heer Sluiter voorgestelde actie nu wel zo gepast is, weet ik zo net nog niet. Het klinkt bijna als bestuurlijke ongehoorzaamheid en ik vind het wel bijzonder om dat van die partij te horen.

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. GroenLinks was op 20 december stellig van plan om een motie die zou worden ingediend, te steunen. Op mijn weblog heb ik ook mijn teleurstelling er over uitgesproken dat geen motie werd ingediend en prompt reageerde de heer Dohle dat de PvdA en

GroenLinks niet goed hadden opgelet, omdat ook zijn fractie de motie waarschijnlijk wel zou hebben gesteund. En zo staan wij een maand laten nogmaals te praten over wat toen al had moeten gebeuren. Dat is jammer, want daardoor lijkt het een beetje dood te bloeden. Ik vind het wel leuk dat wordt opgeroepen tot allerlei acties en maatschappelijke of burgerlijke ongehoorzaamheid en ik ben benieuwd wat daar uit rolt.

De heer LANTING: Zoiets heb ik niet gezegd. Ik heb louter gevraagd om een goede voorlichting. De burger zal dan zelf wel bepalen of hij naar een andere leverancier overstapt. Wij hebben daar nog niet toe opgeroepen, zover waren we nog net niet.

De heer LANGENKAMP: Zo had ik het niet begrepen, maar de heer Lanting had zo'n lang verhaal dat mijn gedachten wel even afdwaalden. Ik reageerde overigens meer op de opmerkingen van de heer Sluiter, die kort en krachtig zei dat we wat moeten doen. Bij die uitspraak dacht ik: "Ha, we hebben een medestander."

In de brief van 21 december wordt de vraag opgeworpen of de vergunning getoetst moet worden aan de Natuurbeschermingswet. Er staat letterlijk: "Voorts wijzen wij u erop dat op grond van de door u aangeleverde gegevens door ons zal worden getoetst of de vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet moet worden aangevraagd." Weet het college al of dit het geval is? De Natuurbeschermingswet is in 2005 van kracht geworden en op grond van die wet zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. Dat betekent dat er een instandhoudingsverplichting is en dat Essent moet aantonen dat de instandhoudingsdoelstellingen van het Dwingelderveld en het Mantingezand niet in gevaar komen. Als het college de motie zo wil uitleggen, dat dit door Essent heel wetenschappelijk moet worden aangetoond, heeft het college naar mijn idee een handvat om de vergunning niet te hoeven verlenen.

De heer DOHLE: Mijnheer de voorzitter. Ik denk dat de heer Hornstra de motie van de fractie van de PvdA van een uitstekend en gedegen intro heeft voorzien. De sprekers die na hem kwamen, hebben geprobeerd nog iets aan die motie toe te voegen, maar daar werd het allemaal naar onze mening niet veel beter van.

In de vorige vergadering hebben wij heel nadrukkelijk gesteld bestuurlijke betrouwbaarheid belangrijk te vinden. Aan die uitspraak doen wij vandaag niets af en wij wensen er ook niet mee te gaan schuiven. Wij hebben in de vorige vergadering ook geconstateerd dat het college op een bijna ongewoon duidelijke wijze kenbaar heeft gemaakt ook geen voorstander te zijn van uitbreiding bij Essent Milieu. De nu voorliggende motie lezen wij als een krachtig signaal van PS dat ook zij een uitbreiding van Essent Milieu in Wijster niet steunen. Sterker nog, dat zij daar tegen zijn. Wij zien deze motie niet alleen als een signaal aan GS, maar zeker ook als een signaal aan de gemeente Midden-Drenthe en Essent Milieu om kennis van deze mening van de staten te nemen en daarnaar te handelen.

Als wij de motie aldus kunnen lezen, zullen wij haar zeker steunen.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Wij zullen de motie van de heer Hornstra van de PvdA graag, heel graag steunen. Maar ik wil toch nog wel wat meer over dit onderwerp zeggen, net zoals de mij voorgaande sprekers hebben gedaan.

Ik verplaats mij even naar de stoel van de burger. Die burger begrijpt hier echt niets van. Hij begrijpt niet wie nu de baas is in de provincie: Essent, deze staten of de oude staten die de vergunningen hebben afgegeven.

De heer HORNSTRA: Maar de heer De Haas weet toch wel wie de baas is?

De heer DE HAAS: Wij leggen dat ook steeds uit en vandaar dat ik de motie steun.

Ik zou willen dat de politiek zo consistent was dat ook in de gemeente Midden-Drenthe een motie als die welke nu voorligt, werd aangenomen. Maar een in de raad van die gemeente ingediende motie, werd weggestemd.

Het is niet netjes en ook niet goed om tijdens een wedstrijd de regels te veranderen, maar moet dit als de gezondheid van mens en dier in het geding is dan maar worden nagelaten? Moeten wij zeggen: "Er is een wedstrijd aan de gang en dan mogen wij de regels niet veranderen?" Waar zijn wij dan mee bezig? Is de gezondheid van onze burgers van minder belang en zegt de overheid daarom dat de spelregels niet veranderd worden? Als de mogelijkheid bestaat om de spelregels te veranderen en de gifpoel te stuiten, waarom zouden wij dat dan niet doen? Maar waar het dan om gaat, is het financieel belang, de angst voor de claim die de provincie dan moet betalen. En hoe groot is die angst dan? Mijn reactie is dan: "Essent, doe je genoeg ermee en als je de provincie als klant wil houden, zul je je gedrag moeten wijzigen." Ik wil daarmee maar zeggen dat er vele wegen zijn die naar Rome leiden en dat voor ons die wegen absoluut niet doodlopend zijn. Ik roep in herinnering dat veel mensen zich hebben ingespannen om de komst van de eerste GAVI te verhinderen en dat de eerste verbrandingsoven er ondanks al die inspanningen toch is gekomen. Sterker nog, er zijn er daarna nog twee bijgekomen. En nu komen er nog twee bij en dan staan er ineens vijf. En als die vijf ovens er staan, worden wij wel degelijk overspoeld met vuil uit de rest van Nederland of Europa. Moeten wij dat toestaan omdat wij tijdens de wedstrijd de regels niet mogen veranderen? Ik denk dat wij ons daarop ernstig moeten beraden. Voorzitter. Niemand, maar dan ook niemand weet welke stoffen vrijkomen bij deze hoge verbrandingstemperaturen. Dat weet niemand, zelfs de grootste geleerde niet. En dan zeg ik: let op uw zaak, want het weerstandsvermogen van de natuur vindt eens zijn einde.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. Wij zullen de motie van de heer Hornstra van harte ondersteunen. Ik wil aan deze opmerkingen nog toevoegen dat wij de komende weken bij uitstek de kans hebben om als politieke partijen overal in Drenthe duidelijk te maken dat wij deze nieuwe ovens niet willen.

Mevrouw KLIP: Mijnheer de voorzitter. Ik denk dat ik ditmaal kort kan zijn, want eind december ben ik uitvoerig ingegaan op een groot aantal aspecten dat verband houdt met deze vergunningaanvraag van Essent.

Ik wil mijn betoog beginnen met een reactie op de inbreng van een aantal sprekers en afsluiten met de motie van de heer Hornstra.

Twee leden van de staten, te weten de heren Lanting en De Haas, hebben zich specifiek gericht op de burger.

De heer De Haas zegt dat de burger het allemaal niet begrijpt, maar ik ben niet zo pessimistisch over de inwoners van Drenthe. Ik denk dat de inwoners van Drenthe heel goed begrijpen dat er wet- en regelgeving is waaraan iedereen zich moet houden, maar dat iedereen daarnaast ook allerlei wensen kan hebben. Als die wensen democratisch vertaald worden in verandering van de wet- en regelgeving dan begrijpen de burgers dat ook.

De heer DE HAAS: Ik wil mevrouw Klip meegeven dat ik absoluut niet pessimistisch ben, maar zelfs optimistisch en een groot vertrouwen in de burgers heb. Ik vertrouw erop dat zij, als zij het begrijpen, hun mond wel opendoen. Mijn woorden moeten dus ietsje anders uitgelegd worden dan ik ze misschien wel heb uitgesproken.

Mevrouw KLIP: Dan zijn we het eens.

De heer Lanting heeft zijn betoog met een aantal opmerkingen en vragen afgesloten. Als de heer Lanting een gedetailleerd antwoord op al zijn opmerkingen wil hebben, moet hij hierover maar schriftelijke vragen stellen, maar ik kan hem vertellen dat wij alles wat hij heeft genoemd, al doen. Al zijn zorgen over het mogelijk doorsijpelen naar het grondwater, de vigerende bestemmingsplannen en het op enig moment expireren van de huidige vergunning, zijn bij ons bekend. En natuurlijk wordt er bij revisievergunningen aan de best beschikbare technieken getoetst. Maar dat zit gewoon in de landelijke milieuwetgeving die streng maar uitstekend is.

Mijn reactie op de opmerking dat de burger stuurt en dat de burger dus van alles moet weten, is dat het bij uitstek de rol van een volksvertegenwoordiger is, om alles aan de burger uit te leggen. De toelichting vanuit GS is duidelijk en voldoende.

Op het verhaal van de heer Sluiter ga ik verder niet in, omdat hij zich voornamelijk tot de staten heeft gericht.

Voorzitter. Ik kom op de motie. Ik wil die motie uitleggen zoals de heer Dohle dat heeft gedaan. Formeel kan het een gezindheidsmotie worden genoemd. GS vertalen de motie als een krachtig signaal en een heel belangrijke ondersteuning van het traject van uitermate kritische vraagstelling in de richting van Essent Milieu. In december heb ik dat al uitvoerig uitgelegd. En dan gaat het inderdaad over de doelmatigheid en natuurlijk ook over het energierendement, waaronder het gebruik van de restwarmte. Maar daarnaast dienen wij – ik herhaal het nogmaals en een aantal statenleden hebben er ook op gewezen – een betrouwbare overheid te zijn. Dat wil zeggen dat wij ons aan wet- en regelgeving dienen te houden, hoewel een enkele partij in dit huis daar af en toe aan twijfelt.

Kortom, zorgvuldigheid en een uitermate kritische houding gaan voor het college van GS boven snelheid in dit traject. Als de motie zo vertaald mag worden, nemen GS haar graag over.

De heer LANGENKAMP: Ik heb gevraagd of het college ook van mening is dat de aanvraag aan de Natuurbeschermingswet getoetst moet worden.

Mevrouw KLIP: Dat is het college niet alleen van mening, het is verplicht. Het antwoord is dus: "Ja."

De heer LANGENKAMP: Gelukkig, want die wet biedt meer ruimte om deze uitbreiding tegen te houden dan het bestemmingsplan. Wil het college die ruimte ook ten volle benutten?

Mevrouw KLIP: Als ik zeg dat ik uitermate kritisch en zorgvuldig zal zijn en kritische vragen blijf stellen in de richting van Essent en dat snelheid niet boven zorgvuldigheid zal gaan dan kan de heer Langenkamp ervan overtuigd zijn dat ook dat aspect naast alle andere vergunningsaspecten onder een loep bekeken zal worden.

De heer LANGENKAMP: Geweldig! Dat wilde ik de gedeputeerde graag nog een keer laten zeggen.

TWEEDE TERMIJN

De heer HORNSTRA: Mijnheer de voorzitter. Ik kan heel kort zijn. Het verheugt mij te horen welke brede steun deze motie heeft en dat GS duidelijk hebben gemaakt het signaal goed te hebben begrepen en dit signaal ook zullen doorgeven.

Een aantal sprekers hebben opmerkingen gemaakt, waarbij ik dacht: "Dat zijn wijze opmerkingen, waar we wat mee kunnen." Zo zei de heer Baas dat elke politieke partij de komende tijd de gelegenheid heeft haar standpunt duidelijk te maken. Iedere partij zal dit op haar eigen manier doen.

De PvdA erkent dat de speelruimte op het gebied van de ruimtelijke ordening beperkt is, maar in de motie staat enkele elementen die nog wel enige speelruimte bieden. Wij gaan ervan uit dat het college daarmee op pad gaat. De milieuregels bieden de ruimte om na te gaan hoe dit initiatief van Essent Milieu kan worden tegengehouden. Oproepen om tussentijds de regels te veranderen, kunnen zeker niet op de steun van de PvdA rekenen en ik heb gemerkt dat dit ook voor andere partijen geldt. Het doel – en daar gaat het uiteindelijk om – is blijkbaar voor alle partijen hetzelfde: wij willen dat Drenthe de beste provincie blijft om in te wonen en daarvoor doen wij ongelooflijk ons best. Het initiatief van Essent Milieu Wijster hoort daar in ieder geval niet bij.

De beraadslaging wordt gesloten.

In stemming komt motie M2.

Motie M2 wordt met algemene stemmen aangenomen.

I. Sluiting

De VOORZITTER: Ik sluit de vergadering.

(De vergadering wordt om 16.43 uur gesloten)

Vastgesteld in de vergadering van provinciale staten van Drenthe van 14 maart 2007.

,voorzitter

,griffier

TOEZEGGING, gedaan in de vergadering van provinciale staten van Drenthe, gehouden op 31 januari 2007 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 6 De heer IDEMA zegt toe dat de fractie van de PvdA met een voorstel zal komen waarin zij duidelijk maakt welke inhoud en vorm zij voorstaat voor een Drents huus en dat zij dit voorstel zowel aan de organisaties als aan de nieuwe staten zal voorleggen.